ORTODOKSİA

AHLÂKÎ VE DİNÎ RESALE

İMTİYAZ SAHİBİ: HRİSTOPOLİS MİTROPOLİTİ

MELETİOS LUKAKİS

MAHAL İDARE FENER

RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΦΑΝΑΡΙΟΝ

ΕΤΟΣ Θ΄ ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1934 ΤΕΥΧΟΣ 100

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τύποις «Φαζιλὲτ»

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΩι ΠΑΣΧΑι ΤΟΥ 1934

† ΦΩΤΙΟΣ ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ, ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΧΑΡΙΝ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΙΑΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ
ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀριθμ. Πρωτ. 578 / Διεκπ. 377

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ !

† Ὁ βαρὺς λίθος ὁ καλύπτων τὸ μνῆμα τῆς ἀνθρωπίνης ταλαιπωρίας ἀπεκυλίσθη. Ἡ φωνὴ τῶν λευχειμονούντων Ἀγγέλων ὅτι ἠγέρθη ὁ Κύριος εὐηγγελίσθη καὶ τὴν ἀνάστασιν τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ δεσμωτήριον τοῦ θανάτου ἠνοίγη· διὰ τὸν ἀπ' αἰώνων ἐν τῇ σκοτίᾳ αὐτοῦ ᾐχμαλωτισμένον θνητὸν ἀνέτειλεν ἡ Ζωὴ καὶ ἡ Ἐλπίς.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ !

Τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν. Ἰδοὺ γέγονε τὰ πάντα καινά. Τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς πλάνης τὸ κράτος δὲν θριαμβεύει πλέον. Ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν ἐν τῷ Σταυρωθέντι καὶ Ἀναστάντι Χριστῷ ἐπανευρίσκει σήμερον τὴν εἰρήνην, τὴν ἀλήθειαν, τὸ φῶς. Νῦν πάντα πεπλήρωται φωτός, ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ τὰ καταχθόνια.

Δεῦτε λοιπὸν καὶ ἡμεῖς, τέκνα ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, δεῦτε λάβωμεν φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου τούτου φωτός. Περιηυγασμένοι τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν ἐκ τῆς λάμψεως τῆς Ἁγίας Ἀναστάσεως προσκομίσωμεν καὶ ἡμεῖς τῷ ἐκ Τάφου ἐνδόξως ἀνατείλαντι Λυτρωτῇ τὰ μύρα

τῆς εὐχαριστίας ἡμῶν καὶ ἐν ἀγαλλιάσει αἰνέσωμεν τὸ Ὄνομα Αὐτοῦ, δωρησαμένου ἡμῖν τὴν χάριν καὶ τὴν χαρὰν τῆς Ἀναστάσεως Αὐτοῦ.

Μηδεὶς μείνῃ ξένος τῆς οὐρανίου ταύτης δωρεᾶς. Καὶ ἂν αἱ δυσχέρειαι αἱ βιωτικαί, ἐν τῷ παρόντι, πιέζουσι τὸν κόσμον, τὸ φῶς τῆς μεγάλης ταύτης ἡμέρας ἂς διαλύσῃ τὸ σκυθρωπὸν τῆς θλίψεως. Οἱ ἀπηλπισμένοι ἂς ἐπανεύρωσι τὴν ἐλπίδα. Οἱ συντετριμμένοι ἂς ἀνακτήσωσι τὸ θάρρος. Οἱ τεταραγμένοι ἂς ἐπανίδωσι τὴν γαλήνην. Ὁ πτωχὸς ἂς ἀνακουφισθῇ σήμερον, ἀναλογιζόμενος τὸν δωρηθέντα πλοῦτον τῆς θείας φιλανθρωπίας καὶ ἀγαθότητος. Ὁ πλούσιος ἂς αἰσθανθῇ βαθεῖαν τὴν ἀνάγκην τῆς μεταδοτικότητος, τοσοῦτον ἐλεήμονα ἔχων τὸν Κύριον, καὶ ἂς σκορπίσῃ ἐξαιρετικῶς σήμερον ἐκ τοῦ πλούτου αὐτοῦ ὅ,τι δύναται εἰς ἀνακούφισιν τῶν δεομένων καὶ παραμυθίαν καὶ αὐτῶν. Οἱ ἰσχυροὶ δὲ καὶ οἱ ἔνδοξοι τοῦ κόσμου ἂς ἴδωσι ποῦ κεῖται ἡ ἀληθὴς δόξα, ἐν τῇ ὁποίᾳ δύνανται νὰ δοξασθῶσι πραγματικῶς. Μηδεὶς γενικῶς μείνῃ ἀσυγκίνητος, τὴν ταπείνωσιν βλέπων, ἀλλὰ καὶ τὴν δόξαν τοῦ Σταυρωθέντος καὶ Ἀναστάντος Λυτρωτοῦ.

Ταῦτα ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ἡμέρᾳ πατρικῶς ἀπευθύνοντες πᾶσιν ὑμῖν, τέκνα ἡμῶν ἐν Κυρίῳ πεφιλημένα, καὶ ἐν ἀγάπῃ προσαγορεύοντες ὑμᾶς, εὐχόμεθα ὅπως ἡ ἀπὸ τοῦ ζωηφόρου Τάφου πηγάσασα τῷ κόσμῳ εἰρήνη καὶ χαρὰ παραμυθῇ καὶ στηρίζῃ πάντοτε τὰς καρδίας ἡμῶν καὶ τὰ νοήματα ἡμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Ἡ χάρις τοῦ Ἀναστάντος Σωτῆρος ἡμῶν κατευθύνοι καὶ ἐνισχύοι τὰ διαβήματα ἡμῶν ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἁγνότητος καὶ ἁγιότητος, ἵνα τελειωθῶμεν ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ ἀρετῇ, καὶ ἀποβῶμεν, ὥς τε ἄτομα, ὥς τε οἰκογένεια καὶ ὡς κοινωνία, ὄντως κτίσις καινή, ἔθνος ἅγιον, λαὸς περιούσιος, ἀξίως τῶν θείων πρὸς ἡμᾶς δωρεῶν ἐν πᾶσι πολιτευόμενοι καὶ διὰ τῶν ἔργων ἡμῶν τῶν χριστιανικῶν τὴν πίστιν ἡμῶν καὶ τὸ ὄνομα δοξάζοντες.

Εἴθε τὸ φῶς καὶ ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως νὰ ἐπιχυθῶσιν ἄπλετα εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον, ἵνα οὗτος ἐνστερνισθῇ εἰλικρινῶς τὴν οὐρανόπεμπτον εἰρήνην, καὶ ἡ ἀνθρωπότης, ἐν τῇ συναδελφώσει τῶν πάντων, βαδίσῃ τὴν ὁδὸν τοῦ θελήματος τοῦ οὐρανίου Πατρός, ἐν ᾗ εὕρηται ἡ πραγματικὴ καὶ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εὐημερία τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ! τέκνα ἡμῶν ἀγαπητά.

Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος καὶ ἡ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Πάσχα 1934.

† Ὁ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

ΑΙ ΤΕΛΕΤΑΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΣΧΑ

ΕΚΑΣΤΟΝ ἔτος ἔρχεται τὸ Πάσχα μὲ τὴν αὐτὴν πάντοτε γοητείαν. Ἡ γοητεία αὕτη εἰς τὸ Πατριαρχεῖον περιβάλλεται μὲ ἰδιάζουσαν αἴγλην καὶ ὑποβλητικότητα. Αἱ ἐν αὐτῷ πασχάλιοι τελεταὶ δι ἀμέσου τῶν αἰώνων χύνουν ἴδιον φῶς εἰς τὴν ἁγιότητα τῶν ἡμερῶν αὐτῶν. Ἔχουν ἰδιαιτέραν συντριβὴν καὶ κάλλος. Ἐπανέρχονται πάντοτε μὲ τὴν αὐτὴν δύναμιν καὶ ἐπενέργειαν εἰς τὴν ψυχήν μας. Δὲν θὰ γηράσουν ποτέ. Τὸ μαρτυρεῖ ἡ καθ' ἕκαστον ἔτος κοσμοπλήμμυρα κατὰ τὰς ἑορτὰς αὐτὰς εἰς τὸν Ναόν. Ἡ θεία Λειτουργία τῆς Ἀναστάσεως ἐτελεσιουργήθη τὸ μεσονύκτιον. Ἐλειτούργησεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἐν μέσῳ ἐξαιρετικοῦ πλήθους. Ὁ Ἑσπερινὸς τῆς Ἀναστάσεως ἔχει βαθεῖαν μεγαλοπρέπειαν. Προσέρχεται εἰς αὐτὸν πολὺς ἐπίσημος κόσμος καὶ ὅ,τι ἐκλεκτὸν ἔχει ἡ ἐνταῦθα Κοινωνία.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἔφερε τὸν Σάκκον τοῦ Ἰεσσαί. Τινὲς τῶν προσελθόντων ἐπισήμων, ὡς καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν ἐγκρίτων ὁμογενῶν, ἀνῆλθον εἰς τὴν Αἴθουσαν τοῦ Θρόνου διὰ νὰ παρακολουθήσωσι τὴν Α. Θ. Παναγιότητα περιβαλλομένην τὴν Ἀρχιερατικὴν στολὴν καὶ κατερχομένην ἀκολούθως μετὰ τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων εἰς τὸν πάνσεπτον Ναόν.

Μεταξὺ τῶν προσελθόντων εἰς τὴν Τελετὴν διεκρίνοντο : ὁ ἔπαρχος Φαναρίου Σαΐδ Βέης, ὁ κ. Δ. Καψάλης, Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, ἡ Κυρία Δ. Καψάλη, ὁ Πρόξενος κ. Δ. Λάμπρου, ὁ κ. Γ. Τριανταφυλλίδης, τμηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος, ὁ κ. Γ. Παμπούκας, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ ἀνώτερον προσωπικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου, ὁ ἐν Ἀδριανουπόλει Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Λάσκαρης, τὰ Μέλη τῆς παρὰ τῇ Μικτῇ Ἐπιτροπῇ τῆς Ἀνταλλαγῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας, ὁ κ. Σβετομὶρ Λαζάρεβιτς, Γενικὸς Πρόξενος τῆς Γιουγοσλαυΐας, ὁ Γιουγοσλαῦος λοχαγὸς Spugitch, ὁ κ. Β. Ἀναστασίου, Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ρουμανίας, ὁ κ. Τ. Παπαζιὰν Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Πολωνικοῦ Προξενείου, ὁ κ. Marinitch τοῦ Γενικοῦ Προξενείου τῆς Μεγάλης Βρεταννίας, ἡ Κυρία W. Pearce ὁ κ. Robert D. Coe τῆς Ἀμερικανικῆς Πρεσβείας, ὁ κ. Francis M. Anderson, ἡ Κυρία F. Anderson, ἡ Κυρία Julian Gillespie, ἡ δεσποινὶς Margaret Anderson, ἡ Κυρία S. King, ὁ κ. James Hobbs, ὁ κ. John Maktos, ὁ κ. Crane, ὁ κ. Nilson, τῆς Ἀμερικανικῆς Πρεσβείας, ὁ κ. Dominic Cariciopoulo, ἡ Κυρία D. Cariciopoulo, ἡ δεσποινὶς Mary Vegno, ἡ δεσποινὶς S. Nesther,

ἡ δεσποινὶς Κ. Παπαδοπούλου, ὁ κ. Abbas Nuzhet Βέης, ὁ κ. Jacq Marcieca, τοῦ Γενικοῦ Προξενείου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ὁ κ. Motte, Σύμβουλος τῆς Βελγικῆς Πρεσβείας, ἡ Κυρία Motte, ἡ δεσποινὶς Motte, ἡ Κυρία Polyni, ἡ δεσποινὶς Polyni, ὁ κ. Giuseppe Guidi, ἡ Κυρία Giuseppe Guidi, ἡ δεσποινὶς Giuseppe Guidi, ἡ δεσποινὶς Annie Peniczloch, Κροάτις δημοσιογράφος, οἱ ἐνταῦθα ἐκδραμόντες Ἕλληνες Φοιτηταί, οἱ Ὀφφικιάλοι τῆς Ἐκκλησίας: ὁ Μέγας Ρήτωρ κ. Βλ. Μιρμήρογλους, ὁ Μέγας Πρωτέκδικος κ. Γ. Παπαδόπουλος, ὁ Μέγας Πρωτονοτάριος κ. Χ. Παπαϊωάννου, ὁ Μέγας Νομοφύλαξ κ. Ἀ. Νικολόπουλος, ὁ Ἄρχων Μυρεψὸς κ. Β. Αἱμιλιάδης, καὶ ὁ Ἄρχων Χαρτουλάριος κ. Γ. Χόλλεμπαχ, ἔγκριτα μέλη τοῦ ἰατρικοῦ, δικηγορικοῦ, τραπεζιτικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ Σώματος, ἐρίτιμα μέλη τῶν Ἐφορειῶν, τῶν εὐαγῶν Καθιδρυμάτων καὶ τῶν Κοινοτήτων. Τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Ἀναστάσεως ἀνέγνωσαν: ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ Συνθρόνου, ἑλληνιστί, ὁ Μητροπολίτης Θεοδωρουπόλεως Λεόντιος, λατινιστί, ὁ Μητροπολίτης Χριστουπόλεως Μελέτιος, ρουμανιστί, ὁ Μητροπολίτης Μύρων Πολύκαρπος, τουρκιστί, ὁ Μητροπολίτης Λαοδικείας, γερμανιστί, ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁ. καὶ Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμανδρίτης Ἀδαμάντιος, ἀγγλιστί, ὁ Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁ. καὶ Ἱ. Συνόδου Διάκονος, ἰταλιστί, ὁ Ρῶσσος Ἀρχιμανδρίτης Ἰωνᾶς, σλαυωνιστί, ὁ ἱερομόναχος Σαββάτιος, σερβιστί, ὁ οἰκονόμος Καλλίνικος Νικολαΐδης, ἀρμενιστί, καὶ ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος Γρηγόριος ἀπὸ τοῦ Ἄμβωνος, ἑλληνιστί. Ἐπηκολούθησεν ἡ δεξίωσις εἰς τὴν Αἴθουσαν τοῦ Θρόνου καὶ ἡ νενομισμένη διανομὴ τῶν Πασχαλινῶν ᾠῶν.

ΠΑΣΧΑΛΙΟΙ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Α΄. ΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἀριθ. 750

ΦΩΤΙΩ τῷ Παναγιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ.

ΜΕΛΕΤΙΟΣ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς ἀσπασμὸν ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι.

Ὁ Σταυρὸς τοῦ Γολγοθᾶ ἐπάγη καὶ ὁ Λυτρωτὴς ἐπ' αὐτοῦ προσηλώθη· ἡ Ζωὴ ἐν τάφῳ τέθειται, πείσμων δὲ ἡ κακία ἐπὶ τὸ μνῆμα ἀγρυπνεῖ, μηδαμῶς τὴν μόνωσιν καὶ τὴν σιγὴν τοῦ τάφου εὐλαβουμένη.

Οἱ μαθηταὶ τῷ φόβῳ συνεχόμενοι ἀποδιδράσκουσιν ἐγκαταλιπόντες τὸν διδάσκαλον, ἀλλ' αἱ ἅγιαι γυναῖκες τῇ στοργῇ ἐλαυνόμεναι πισταὶ πρὸς τὸν Εὐεργέτην καὶ Σωτῆρα παραμένουσι· μύρα τοῖς δάκρυσι συμπαθῶς κιρνῶσαι καὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως τῇ δυνάμει τῆς ἀγάπης κρατύνουσαι βαδίζουσι πρὸς τὸ μνημεῖον τὸν ἄχραντον Νεκρὸν μυρίσαι σπουδάζουσαι.

Μιμηταὶ τῆς πίστεως αὐτῶν καὶ ἀγάπης συνακολουθοῦμεν καὶ ἡμεῖς ὅπου ἡ Ζωὴ καὶ ἡ Ἐλπὶς ἡμῶν τέθεινται. Ἀλλ' ἡ Ἐλπὶς ὡς Ἀλήθεια ἐξέθορε καὶ ἡ Ζωὴ ἐκ τοῦ μνημείου ὡς νυμφίος ἐκ παστάδος προέκυψε καὶ ἐκ τῶν σπλάγχνων τῆς ὀδύνης ἀνεκλάλητος ἡ χαρὰ ἐξέλαμψε. Χριστὸς γὰρ ἀνέστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θάνατον πατήσας. Πέραν γὰρ τοῦ Γολγοθᾶ συνεκομίσθη ἡ ἀγαλλίασις καὶ τὰ δεσμὰ τοῦ θανάτου εἰς λύτρωσιν μεταπεποίηνται. Διαπεπλατυσμένοι τὴν καρδίαν καὶ ἀντὶ τῆς λύπης δάκρυα χαρᾶς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς περιφέροντες, ὡς αἱ Μυροφόροι πρὸς τοὺς μαθητάς, λελαμπρυσμένοι τῷ φωτὶ τῆς Ἀναστάσεως, ὑποστρέφειν ἐπειγόμενοι προσαγορεύομεν τὴν Ὑμετέραν γερασμίαν Παναγιότητα καὶ τὴν περὶ Αὐτὴν χορείαν τῶν συμποιμένων τῆς Ἐκκλησίας τὸν ἀσπάσιον τοῦ Πάσχα χαιρετισμὸν «Χριστὸς Ἀνέστη» ἀναφωνοῦντες.

Ὁ τὰ δάκρυα τῶν Μυροφόρων εἰς χαρὰν μεταλλάξας τῇ Ἀναστάσει Αὐτοῦ Λυτρωτὴς καὶ τοὺς στεναγμοὺς εἰς ἀλλαλαγμοὺς θριάμβων μεταβα-

λῶν καὶ τὴν ταπείνωσιν τῶν ὀπαδῶν Αὐτοῦ εἰς ἐλευθερίαν καὶ δόξαν μεταμείψας δώῃ τῇ Ὑμετέρᾳ σεβασμιοποθήτῳ Παναγιότητι καὶ τῷ χριστεπωνύμῳ Αὐτῆς ποιμνίῳ ἀεὶ ἐλλάμπεσθαι τῷ θεσπεσίῳ φωτὶ τῆς Ἀναστάσεως.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Πάσχα 1934.

Τῆς Ὑμετέρας φίλης Παναγιότητος
ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Ἀλεξανδρείας **Μελέτιος.**

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Ἀριθ. 271.

Παναγιώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περισπούδαστε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, Κύριε Φώτιε, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Παναγιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐπὶ τῇ ἐγγιζούσῃ φωταυγεῖ καὶ ἁγίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀδελφικὸν καὶ ἱερὸν θεωροῦμεν καθῆκον ὅπως ἐκφράσωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ φίλῃ Παναγιότητι τὰ ἐγκάρδια ἡμῶν καὶ τῆς ἧς προϊστάμεθα ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας ἑόρτια συγχαρητήρια, δεόμενοι τοῦ Θείου Λυτρωτοῦ τοῦ κόσμου, ὅπως περισκέπῃ καὶ περιφρουρῇ τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐπὶ πολλὰς ἐτῶν περιόδους ὑγιαίνουσαν καὶ ἐν ἀγαλλιάσει τὴν λαμπροφόρον ἑορτὴν τῆς ζωηφόρου Ἀναστάσεως πανηγυρίζουσαν, τὴν δὲ ἐμπεπιστευμένην Αὐτῇ Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἐνισχύῃ καὶ στηρίζῃ διὰ τῆς ἀμέμπτου καὶ θεαρέστου ἐπιτελέσεως τῆς ποιμαντικῆς τῶν λειτουργῶν αὐτῆς διακονίας.

Ἐν Δαμασκῷ, τῇ 5ῃ Ἀπριλίου 1934.

Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Ἀντιοχείας **Ἀλέξανδρος.**

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Τηλεγράφημα :

Ἱερουσαλήμ, 8 Ἀπριλίου 1934.

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον.

Σταμπούλ.

Ἀσπασμὸν ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι διαβιβάζων Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι εὔχομαι μακρότητα ἡμερῶν.

Τοποτηρητὴς

Μητροπολίτης **Κελαδίων.**

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ἀριθ. 222

Παναγιώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμετέρας Μετριότητος, Κύριε Φώτιε, τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Κατὰ τὰς ἐπικειμένας λαμπρὰς καὶ χαρμοσύνους ἑορτὰς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, αἰσθανόμεθα ὅλως ἐξαιρετικὴν χαρὰν ὅπως καὶ ἐφέτος συγχαρῶμεν τῇ Ὑμετέρᾳ φίλῃ Παναγιότητι ἐπὶ τῇ ἑορτῇ ταύτῃ δι' ἡμᾶς διὰ Χριστιανικῆς προσαγορεύσεως :

Χριστὸς Ἀνέστη

Συγχρόνως ὑποβάλλομεν τὰς ἐγκαρδίους εὐχὰς πρὸς τὸν ἕνεκα ἡμῶν παθόντα καὶ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα Σωτῆρα, ὅπως τῇ ἧς ἐπαξίως προΐσταται ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης ἀδελφῇ Ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως εἰρήνην βαθεῖαν δωρῆται καὶ τὸ πνευματικὸν αὐτῆς ποίμνιον διὰ τῆς ἐκτελέσεως της Ἁγίας Αὐτοῦ διδασκαλίας, εἰς προκοπὴν Χριστιανικοῦ βίου καὶ ἠθικῆς τελειότητος προάγῃ

Εὐχόμεθα δὲ καὶ τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι ὅπως ἐπὶ μήκιστον πανηγυρίζῃ τὰς πανσέπτους ταύτας ἑορτὰς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ αὖθις Αὐτὴν ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, διατελοῦμεν μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης.

Ἐν Σρέμσκι Κάρλοφτσι 1934 μηνὸς Μαρτίου.

Τῆς Ὑμετέρας φίλης Παναγιότητος

ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς

† Ὁ Βελιγραδίου **Βαρνάβας.**

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Ρωμουνικὸν Πατριαρχεῖον
Ἡ Ἁγία Σύνοδος
Ἀριθ. 391, 26 Μαρτίου 1934.
Βουκουρέστιον.

Παναγιώτατε !

Χριστὸς Ἀνέστη !

Πανένδοξός ἐστιν ἡ ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν, ἐν τῇ πορείᾳ τῶν καιρῶν, δέκα καὶ ἐννέα αἰώνων, ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς διὰ τοῦ Λυτρωτοῦ Χριστοῦ σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ὅθεν ἡ χαρὰ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν (Ρωμ. 12, 12) ἐστι μεγάλη, ἐνεδείξατο γὰρ ἡμῖν ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς (Ἐφ. 2, 5-7).

Ἐν ψυχῇ πλήρει ἀγαλλιάσεως κατὰ τὴν μεγάλην ἐπέτειον τῆς Σωτηρίας, ὁ νοῦς ἡμῶν στρέφεται πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τὴν Ὑμετέραν πατρικὴν ποιμαντορίαν διατελοῦντα πνευματικὰ τέκνα, μετὰ τῆς παρακλήσεως ὅπως δεχθῆτε ἐκ μέρους μου τὰ εὐαγγέλια τῆς χαρᾶς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ταύτῃ ἑορτῇ ἀσπαζόμενοι ἀδελφικῶς τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα προσφωνοῦμεν Αὐτῇ «Χριστὸς Ἀνέστη».

Ἐν πασχαλίῳ χαρᾷ ὑπαντῶντες τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, εὐχόμεθα τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι καὶ τῇ Ἁγίᾳ Αὐτῆς Ἐκκλησίᾳ, εἰρήνην, ὑγείαν καὶ τὴν θείαν συναρωγὴν τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ.

Πεποιθότες ἐπὶ τὰς θερμὰς προσευχὰς τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος διατελοῦμεν μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ.

Τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς

Πατριάρχης **Μύρων**

Τῇ Αὐτοῦ Παναγιότητι τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Κων/πόλεως,
Νέας Ρώμης, Κυρίῳ Κυρίῳ Φωτίῳ.

Εἰς Κωνσταντινούπολιν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Τηλεγράφημα:

Λευκωσία, 7 Ἀπριλίου 1934.

Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον.

Φανάριον-Σταμπούλ.

Χριστὸς Ἀνέστη. Ἀδελφικῶς προσαγορεύων Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα αἰτοῦμαι πᾶσαν χάριν Αὐτῇ καὶ Οἰκουμενικῇ Ἐκκλησίᾳ.

† Ὁ Πάφου **Λεόντιος**
Τοποτηρητής.

Γράμμα:

Ἀριθμ. Πρωτ. 1 6.

Παναγιώτατε καὶ Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν ἀγαπητὲ καὶ σεβαστὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ, Κύριε Κύριε Φώτιε. Τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Παναγιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ κατασπαζόμενος ὑπερήδιστα προσαγορεύω.

Ἐγγίζει ἡ φωταυγὴς καὶ ἁγία ἡμέρα τοῦ Σωτηρίου Πάσχα. Ἐγγίζει ἡ ἑορτὴ τῆς Λαμπροφόρου τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως, ἡ μεγίστη καὶ πανευφρόσυνος ἐν τῷ ἐνιαυσίῳ ἐκκλησιαστικῷ κύκλῳ ἑορτή, καθ' ἣν «θανάτου ἑορτάζομεν νέκρωσιν, ᾅδου τὴν καθαίρεσιν, ἄλλης βιοτῆς τῆς αἰωνίου ἀπαρχήν», καθ' ἣν Χριστὸς Ἰησοῦς ὁ Κύριος τριήμερος ἐκ νεκρῶν ἀναστὰς παγγενῆ τὸν Ἀδάμ, τῇ ἁμαρτίᾳ νενεκρωμένον, συνανέστησε καὶ τὴν κτίσιν πᾶσαν ἐκαινοποίησεν, εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀποκαταστήσας.

Ἐν τοῖς προθύροις οὖν τῆς μεγάλης ταύτης καὶ σωτηριώδους ἑορτῆς εὑρισκόμενος, καίτοι ἡ κατὰ Κύπρον Ἁγιωτάτη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἧς, θείᾳ χάριτι, προσωρινῶς προεδρεύω, δεινῶς ταλαιπωρεῖται ἀπωρφανισμένη διὰ τὸ ἀνέφικτον συγκροτήσεως κανονικῆς συνοδικῆς ἐξουσίας, λόγῳ τῆς ἀναγκαστικῆς ἐκ τῆς Νήσου ἀπουσίας τῶν ἀγαπητῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ Ἁγίων Συνοδικῶν Πανιερωτάτων Μητροπολιτῶν Κιτίου Κυρίου Νικοδήμου καὶ Κυρηνείας Κυρίου Μακαρίου, ὅμως πολλὴν αἰσθάνομαι τὴν παραμυθίαν, ἐν νῷ λαμβάνων ὅτι διὰ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Γολγοθᾶ ὁ Κύριος ἡμῶν εἰσῆλθεν εἰς τὴν δόξαν τῆς Ἀναστάσεως.

Διατρανῶν δὲ τὸν συνδέοντα τὰς Ἁγίας Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας δεσμὸν τῆς ἀγάπης, κατὰ τὰ καλῶς κεκρατηκότα, ἥκω εἰς νοερὰν τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Παναγιότητος ἐπίσκεψιν, ἐνθέρμως Αὐτὴν ἐπὶ τῇ Ἑορτῇ τῶν Ἑορτῶν προσαγορεύων καὶ ὁλοθύμους Αὐτῇ τὰς εὐχὰς προσκομίζων ὑπὲρ

Αὐτῆς τε καὶ τῆς ἐγκεχειρισμένης τῇ περινοίᾳ Αὐτῆς καὶ τῇ συνέσει Ἁγιωτάτης Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Ὁ ἐκ νεκρῶν ἀναστὰς Κύριος, ὁ Παντοδύναμος Νικητὴς τοῦ θανάτου, ὅστις καὶ τὸν Ἅδην ἐσκύλευσε περιέποι μὲν τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐπὶ μήκιστον ὑγιαίνουσαν καὶ γηθοσύνως τὴν θείαν καὶ ἱερωτάτην Ἑορτὴν τῆς Ζωηφόρου Ἀναστάσεως πανηγυρίζουσαν, ὁσίως δὲ ποιμαίνουσαν καὶ ἀσφαλῶς ἐπὶ νομὰς ποδηγετοῦσαν σωτηρίους τὸ φιλόχριστον Αὐτῆς ποίμνιον, σκέποι δὲ τὴν πεπιστευμένην Αὐτῇ Ἁγιωτάτην Μεγάλην Ἐκκλησίαν καὶ ἐνισχύοι αὐτῆς τοὺς συλλειτουργοὺς ἐν τῇ ἀμέμπτῳ καὶ θεοφιλεῖ ἐπιτελέσει τῆς ποιμαντικῆς διακονίας, εἰς ἀγαθὸν αὐτῆς καὶ ὄφελος, σώζοι δὲ τὴν ὅλην Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἧς Πρωτοκάθεδρος τυγχάνει, εὐοδῶν αὐτῆς τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ σκάμματα βραβεύων αὐτῇ τὴν νίκην καὶ τὸν θρίαμβον κατὰ πάσης ἐπηρείας καὶ ἐπιβουλῆς.

Ἐν Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Κύπρου, Μηνὸς Μαρτίου κη΄. Ἔτους Σωτηρίου αϡλδ΄.

Τῆς Ὑμετέρας γερασμιωτάτης Παναγιότητος
ἐλάχιστος καὶ ὅλος πρόθυμος ἐν Χριστῷ ἀδελφός
Ὁ Πάφου **Λεόντιος**
Τοποτηρητὴς
τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου Κύπρου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τηλεγράφημα:

Ἀθῆναι, 7 Ἀπριλίου 1934

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον
Φανάριον—Σταμπούλ.

Ἐπὶ ἑορταῖς Πάσχα συγχαίρομεν ἀσπαζόμενοι ἐγκαρδίως.

Ἀρχιεπίσκοπος **Χρυσόστομος**

Γράμμα:

Ἀριθ. Πρωτ. 960

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ σεβασμιώτατε καὶ περισπούδαστε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ, Κύριε ΦΩΤΙΕ, τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Χάριτι θείᾳ φθάσαντες τὰ σεπτὰ καὶ σωτήρια Πάθη καὶ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, τὸν νοῦν ἡμῶν μεταφέρομεν εἰς ἅπασαν τὴν

Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, τὴν συμπανηγυρίζουσαν τὴν ἀνάμνησιν τῶν μεγάλων τούτων καὶ ὑπερφυῶν γεγονότων.

Αἱ πολλάκις ἐν τῇ παρόδῳ τῶν αἰώνων μεταβαλοῦσαι τὴν κατάστασιν καὶ τὴν ὄψιν τοῦ κόσμου ἐξωτερικαὶ περιστάσεις οὐδαμῶς ἠδυνήθησαν ἵνα μεταβάλωσί τι ἐν τῇ Ἁγίᾳ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ «Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας» (Ἑβρ. 13,8), ἡ δὲ ἐπ' αὐτοῦ ἑδρασθεῖσα Ἐκκλησία ὑπῆρξε καὶ θὰ παραμείνῃ αἰωνίως «στύλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας» (Τιμοθ.3,15). Ὁ Σταυρὸς καὶ τὰ παθήματα αὐτοῦ προκαλοῦσι βαθυτάτην κατάνυξιν ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν πιστῶν, ἡ δ' ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασις αὐτοῦ, ἀποτελοῦσα τὸ κεφάλαιον τῆς πίστεως ἡμῶν, πανηγυρίζεται πρεπόντως ὡς τὸ μέγιστον τῶν γεγονότων τῆς θείας οἰκονομίας.

Ὅθεν συγχαίροντες τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι καὶ τῇ περὶ Αὐτὴν χορείᾳ τῶν Ἱερωτάτων Ἀρχιερέων μετὰ τοῦ εὐσεβοῦς ποιμνίου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ συναγαλλόμενοι, δεόμεθα τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν παθόντος καὶ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος Σωτῆρος περισκέπειν καὶ περιφρουρεῖν τὴν πεπιστευμένην τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τελειότητα μὲν προάγειν τὸν εὐσεβῆ αὐτῆς λαόν, ἀποκρούειν δ' ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν κατὰ τῆς Ὀρθοδοξίας στρεφομένην ἐνέργειαν. Ἡ ἀλήθεια τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου καταυγαζέτω εἰς τὰς ψυχὰς πάντων τὸ ἀνέσπερον φῶς τῆς εἰς τὸν Κύριον πίστεως.

Ἐπὶ τούτοις πόθῳ πολλῷ καὶ αὖθις Αὐτὴν κατασπαζόμενοι, διατελοῦμεν.

Ἀθήνησι, λα' Μαρτίου ᾳπλδ'.

Τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Ἀθηνῶν **Χρυσόστομος**.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Ἐν Βαρσοβίᾳ, 4 Ἀπριλίου 1934.

Χριστὸς Ἀνέστη!

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Πάλιν ὁ θεηγόρος Ἀββακοὺμ ἐμφανίζει ἡμῖν τὸν φαεσφόρον Ἄγγελον διαπρυσίως λέγοντα ἡμῖν τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου διὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ὅσον δὲ καὶ ἂν τὰ νέφη τῆς ἀπιστίας, τῆς ἀθεΐας, τῶν

αἱρέσεων καὶ τῶν σχισμάτων περιβάλλουσι τὴν ἁγίαν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, αὕτη ἵσταται ἀσάλευτος, διότι Ἀνέστη ὁ Χριστὸς καὶ τῇ παντοδυναμίᾳ αὐτοῦ οὐδὲν ἀντιστῆναι δύναται. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο δεὸν ἵνα οἱ πηδαλιοῦχοι τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ὦσιν ἐγρηγορότες ἐπὶ τῆς «θείας φυλακῆς» εἰς τρόπον ὥστε τὰ πάντα νὰ βλέπωσι, τὰ πάντα νὰ ἀκούωσι, τὰ πάντα νὰ κατευθύνωσιν.

Προσαγορεύων τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐπὶ τῇ κλητῇ καὶ ἁγίᾳ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐν τῷ ἀδελφικῷ φιλήματι τῆς ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως, ἐκ ψυχῆς εὔχομαι Ὑμῖν ὑγείαν καὶ πνευματικὴν ρῶσιν, ἅτινά εἰσιν ἀναγκαῖα κατὰ τοὺς παρόντας δυσκόλους διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καιρούς, τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι, Ἀρχιπηδαλιούχῳ τῆς Ἁγίας Ὀρθοδοξίας.

Τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
Διονύσιος
Μητροπολίτης Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας

Τῷ Παναγιωτάτῳ καὶ Θειοτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Κυρίῳ Φωτίῳ τῷ Β΄.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΣΣΣΔ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Μόσχα, 22 Μαρτίου 1934.

Τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Κων/πόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Φωτίῳ τῷ Β΄.

Ἐν ἀναμονῇ εὐλαβῶς τῆς μεγάλης Ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Πάσχα, τῆς Λαμπρᾶς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως, ἑορτῆς κατ᾽ ἐξοχὴν τῆς Χριστιανικῆς οἰκουμενικῆς συναδελφώσεως καὶ γενικῆς ἀγαλλιάσεως καὶ χαρᾶς τῶν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ πιστευόντων, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν ἐν ΣΣΣΔ Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, εὑρισκομένη μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ ἐγὼ προσωπικῶς, ἑνούμεθα τῇ σκέψει καὶ τῷ αἰσθήματι, ἐν ὀνόματι τῆς μεγάλης Ἑορτῆς, μετ᾽ ἐκείνων οἵτινες, εὑρισκόμενοι μακρὰν ἡμῶν τῷ διαστήματι, παρίστανται ἐν τῇ συνειδήσει τῶν ὀρθοδόξως πιστευόντων, ὡς οἱ φορεῖς καὶ οἱ φύλακες τῶν οἰκουμενικῶν ἀρχῶν τῆς Ὀρθοδοξίας, πρώτιστα δὲ πάντων μετὰ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, καὶ οἱονεὶ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον μεθ᾽ Ὑμῶν εὑρισκόμενοι κατὰ τὴν ὥραν τῆς Πασχαλίου πανηγύρεως καὶ ἀδελφικῶς Ὑμᾶς ἀσπαζόμενοι, προσαγορεύομεν ἐξ ὅλης ψυχῆς τὸ

«Χριστὸς Ἀνέστη!»

Δεόμενοι δὲ εὐχόμεθα ἅμα Ὑμῖν τὴν πληρότητα τῆς κεχαριτωμένης χαρᾶς

και της παραμυθίας της Μεγάλης καὶ Λαμπρᾶς Ἑορτῆς, μετ᾽ ἀδιαπτώτου κραταιώσεως τῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων, πρὸς ἐπιτέλεσιν τῆς πεπιστευμένης Ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιποιμένος μεγάλης καὶ ὑπευθύνου διακονίας ἀπ᾽ ἀγαθῷ τῆς θεμελιωθείσης διὰ τῶν Παθῶν καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ Σωτῆρος Ἁγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας.

Ἀδελφικῶς καὶ εὐλαβῶς προσαγορεύων καὶ ἀσπαζόμενος τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, ἐξαιτοῦμαι ἐμαυτῷ τὰς εὐχὰς τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, τοῦ Προκαθημένου τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Μητροπολίτης **Βιτάλιος.**

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Καθολικὸς-Πατριάρχης πάσης Γεωργίας.
1934, 3 Ἀπριλίου
Ἐν Τιφλίδι.

Παναγιώτατε,

Ἡ ἑορτὴ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγγίζει, ὁπότε οἱ οὐρανοὶ ἀξίως ἀγάλλονται καὶ ἡ γῆ εὐφραίνεται ἑορτάζουσα πανηγυρικῶς τὸν θάνατον τοῦ θανάτου, τοῦ ᾅδου τὴν καταστροφὴν καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς νέας ζωῆς.

Ἡ ἑορτὴ τῶν ἑορτῶν αὕτη καὶ πανήγυρις τῶν πανηγύρεων πληροῦσι χαρᾶς τὰς καρδίας ὅλων τῶν πιστῶν καὶ καλοῦσιν αὐτοὺς ὅπως περιπτυχθῶσιν ἀλλήλους ἀναφωνοῦντες «Χριστὸς Ἀνέστη».

Ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τοιούτου αἰσθήματος ἡ Ταπεινότης ἡμῶν μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Καθολικάτου τῆς Γεωργιανῆς Ἐκκλησίας, τῶν Ἱεραρχῶν, τῶν ποιμένων καὶ τοῦ ποιμνίου, σπεύδομεν, Παναγιώτατε, πρὸς Ὑμᾶς καὶ πρὸς τοὺς ἐπισκόπους, τοὺς ποιμένας καὶ τὸ ποίμνιον, τὰ ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος ὁδηγούμενα, καὶ πανηγυρικῶς χαιρετῶμεν Ὑμᾶς διὰ τῆς φωνῆς τοῦ ἀγγέλου

«Χριστὸς Ἀνέστη».

Καθολικὸς Πατριάρχης πάσης Γεωργίας
καὶ Ἀρχιεπίσκοπος
Μετσχέτης καὶ Τιφλίδος
Καλλίστρατος.

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα
τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης
καὶ Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κύριον Κύριον Φώτιον Β΄.

Β΄ ΑΙ ΦΙΛΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Λάμπεθ Πάλας, τῇ 7η Ἀπριλίου 1934.

Πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα
τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην
Κύριον Φώτιον.

Σεβασμιώτατε καὶ ἀγαπητὲ ἐν Χῷ ἀδελφέ,

Εὐγνωμονῶ βαθύτατα τῇ Ὑμετέρῃ Θ. Παναγιότητι διὰ τὰς εὐγενεστάτας καὶ ἀδελφικὰς προσρήσεις ἐπὶ τῷ Πάσχᾳ. Κατὰ τὴν ἱερὰν αὐτὴν περίοδον δέομαι ἐγκαρδιώτατα ὅπως ὁ ἀναστὰς Κύριος ἡμῶν ἐπιδαψιλεύῃ τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι καὶ τῇ ὅλῃ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ τὸ πλήρωμα τῆς εὐλογίας Αὐτοῦ καὶ ὅπως τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐνισχύῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὅλων τῶν χριστιανῶν τὸν πόθον πρὸς πληρεστέραν μετ' αὐτοῦ ἕνωσιν καὶ συγχρόνως ἕνωσιν ὅλων τῶν λαῶν εἰς εἰρήνην καὶ ὁμοφροσύνην.

Βεβαιώθητε ὅτι διατελῶ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς

Ὁ Καντουαρίας Κόσμο.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΩΝ

Πρὸς τὴν Α. Θειοτάτην Παναγιότητα
τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην
Κύριον Φώτιον.

Εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Παναγιώτατε,

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα ἀπευθύνω τῇ Ὑμετέρᾳ Θειοτάτῃ Παναγιότητι καὶ τῇ σεβασμίᾳ Ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως τὸ χαρμόσυνον «Χριστὸς Ἀνέστη» μετὰ τῶν ἐγκαρδίων εὐχῶν ἐμοῦ τε καὶ τῆς Ἐκκλησίας μου.

Εἴθε ἡ πασχάλιος ἀγγελία τῆς Ἀναστάσεως νὰ ἀφυπνίσῃ εἰς ὅλον τὸν κόσμον τὴν χαρμόσυνον πεποίθησιν ὅτι μόνον διὰ τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀναστάντος καὶ ὑψωθέντος, δύναται νὰ νικηθῇ ἡ σημερινὴ ἐν τῷ κόσμῳ κρίσις. Εἴθε δι' αὐτοῦ νὰ λάμψῃ νέον φῶς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν κόσμον.

Βέρνη. Πάσχα 1934.

Τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος
ἀφωσιωμένος
Adolf Küry
τῆς Χριστιανικῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

μόλις ἀφυπνίζεται. Πόσον μὲ συνεκίνησεν ἐκείνη, ἡ ἁμαρτωλή, ἡ ὁποία προτοῦ μὲ κρύψῃ ἡ ἐντάφια γῆ μοῦ ἔφερε λουλούδια!
Πόσον εἶμαι λυπημένος! Ὅλοι μὲ ἔχουν ἐγκαταλείψῃ. Καὶ αὐτοὶ οἱ πλέον ἰδικοί μου......

Συνεχίζεται ἡ ἀνάλυσις τῆς ἐγκαταλείψεως ἐκ μέρους τῶν ἀρχηγῶν τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ, τῶν ἐκπροσώπων τῆς καθαρᾶς θρησκείας, ἐκ μέρους αὐτοῦ τοῦ λαοῦ. Ὁ μόνος Δίκαιος, τιμωρεῖται ἐν ὀνόματι τῆς Δικαιοσύνης. Ὁ μόνος Ἅγιος, ὑφίσταται τὴν βαρυτέραν τῶν ποινῶν ἐν ὀνόματι τῆς Θρησκείας. Δὲν τὸν σταυρώνουν λησταὶ εἰς τὰ ὄρη. Ἀλλὰ δικάζεται μὲ ὅλας τὰς διατυπώσεις, καὶ καταδικάζεται μὲ ὅλους τοὺς τύπους. Τὸ κακὸν εἶναι γενικόν, εἶναι ἐπίσημον, εἶναι βαθύ. Τὸν ἔχουν ἐγκαταλείψῃ καὶ αὐτοὶ τοὺς ὁποίους αὐτὸς ἐξέλεξε καὶ ἐκάλεσε διὰ νὰ στηρίξῃ ἐπάνω εἰς αὐτοὺς τὴν Ἐκκλησίαν του.

Ὅσῳ περισσότερον ὁ Χριστὸς προὐχώρει εἰς τὸ μαρτύριον, τόσῳ ἡ ἀγάπη του διὰ τὸν ἄνθρωπον ηὔξανεν. Ὅσῳ βαθύτερον ἤρχετο εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν κακίαν τῶν ἀνθρώπων, τόσῳ περισσότερον τοὺς ἐλυπεῖτο καὶ ᾐσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ τοὺς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸ κακὸν ἀπὸ τὸ ὁποῖον κατετρύχοντο. Ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν ἡ ὁποία τοὺς εἶχεν ἀλλοιώσῃ. Ἀπὸ τὸ βάρος τῆς συνειδήσεως τὸ ὁποῖον ἐφόρτωνεν εἰς αὐτοὺς ἡ ἐνοχή, ἡ εὐθύνη, τὸ κακόν. Καὶ δι' αὐτὸ ἔγινεν ἄνθρωπος καὶ ὑπέστη ὅσα ὑπέφερε καὶ ἀνέβη εἰς τὸν Σταυρόν. Διὰ νὰ ἐξιλεώσῃ τὸν ἄνθρωπον, νὰ τὸν λυτρώσῃ.

***

Εἰς τὸν Ἐπίλογον ἐκαλοῦντο οἱ ἐκκλησιαζόμενοι νὰ προσέλθουν εἰς τὸν Σταυρὸν καὶ νὰ κλίνουν γόνυ συντριβῆς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Ἐσταυρωμένον Θεόν. Νὰ προσέλθουν εἰς τὸν Σταυρὸν τὴν ἁγίαν αὐτὴν ἡμέραν, τὴν γεμάτην ἀπὸ ἀγάπην, ἀπὸ πόνον, ἀπὸ τρυφερότητα. Ἡ Μεγάλη Παρασκευὴ εἶναι τὸ ἐκχείλισμα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Ἐλέγχει ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲν ἀγαποῦν, δὲν πιστεύουν, δὲν ἐλπίζουν. Διδάσκει ὅτι ὁ πόνος ἐξουδετερώνεται μὲ τὴν ἀγάπην.

Ἡ ψυχή μας καταφεύγει πρὸς τὸν Κύριον, πλημμυρισμένη ἀπὸ ἀγάπην. Τὸν λαχταρᾷ ὅπως ὁ ἐξόριστος τὴν πατρίδα του. Ὅπως τὸ ἄνθος τὸ φῶς. Εἶναι τὸ στήριγμά μας. Ὁ Σταυρός Του δίδει τὸ μέτρον τῆς ταλαιπωρίας μας, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐγενείας μας. Εἶναι ἡ εἰρήνη τῆς ψυχῆς μας. Ἡ κλεὶς τοῦ κόσμου. Ὅλα ὁδηγοῦν πρὸς αὐτόν. Καὶ ὁ ἐρχομὸς τῆς ἀνοίξεως, καὶ τὸ γαλανὸν χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ. Αἱ φωναὶ τῶν Προφητῶν, τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων. Τὰ δάκρυα τῶν μητέρων μας. Ἡ

σιωπὴ τῶν ταπεινῶν. Πρὸς ἐκεῖνον ὁδηγοῦν. Κατέληγεν δὲ ὁ ἐπίλογος ὡς ἑξῆς:

Κύριε! Ἡ ψυχή μας εἶναι ὡδηγημένη ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ Σταυροῦ Σου. Ἡ ψυχή μας—ἡ ἐν πολλαῖς περιπεσοῦσα ἁμαρτίαις—αἰσθάνεται τὴν θεότητά Σου. Πῶς ἡ θεότης Σου ὁμιλεῖ εἰς τὴν καρδίαν μας! Ἡ ψυχή μας—ὡσὰν τὴν Εὕαν—Σὲ ἀκούει τὴν στιγμὴν αὐτὴν νὰ περιπατῇς εἰς τὸν παράδεισον. Σὲ ἀκούει, καὶ ζητεῖ νὰ κρυβῇ. Ψυχοσῶστα, αἱ ἁμαρτίαι μας εἶναι λαός. Ἀλλ' εἶναι καὶ τὸ ἔλεός Σου ἀμέτρητον. Ζῇς ἐπάνω ἀπὸ τὸν χρόνον. Ἡ ἁγιότης Σου δὲν ἔχει ὅρια, καὶ τὰ ἐλέη Σου εἶναι αἰώνια. Σοὶ ἀναπέμπομεν δόξαν καὶ τιμὴν καὶ προσκύνησιν, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν!

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

ΕΝ ΤΩι ΠΑΝΣΕΠΤΩι ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΩι ΝΑΩι
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

Κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς τὸν θεῖον Λόγον ἐκήρυξεν ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Μητροπολίτης Λαοδικείας Δωρόθεος.

ΘΕΜΑ τοῦ λόγου ἦτο ἡ λυτρωτικὴ δύναμις τοῦ Σταυροῦ. Διὰ τοῦ Σταυροῦ ἡ Ἱστορία ἔλαβεν ἰδανικὴν μορφήν, ὡρισμένον νόημα, προσδιωρισμένον σκοπόν. Ἔπαυσε νὰ εἶναι σύγχυσις, θόρυβος. Εἶδε τὰ φευγαλέα γεγονότα της νὰ κατευθύνωνται πρὸς ὡρισμένην κατεύθυσιν. Μετεβλήθη εἰς Ἱστορίαν τῆς λυτρώσεως. Ἡ σημασία της ἔγινε κολοσσιαία. Ἐὰν ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν ἀφῃρεῖτο ὁ Σταυρός, θὰ κατηργεῖτο αὐτὴ ἡ Ἱστορία. Ὁ κόσμος εἶναι αἴνιγμα τοῦ ὁποίου κλεὶς εἶναι ὁ Σταυρός. Ὅλα περνοῦν, ἀλλ᾽ ὁ Σταυρὸς μένει. Ὁ αἱματωμένος ξύλινος Σταυρὸς εἶναι τὸ κέντρον τοῦ κόσμου. Ὁ Ἐσταυρωμένος εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀναμενόμενος τῶν ἐθνῶν. Ἡ ὥρα τῆς ἐγκαταλείψεώς Του δίδει εἰς τὴν Ἱστορίαν τὸ νόημά της. Εἰς τὸν Σταυρὸν ἡ ψυχὴ κάμνει τὴν ὑπερτάτην διάγνωσίν της, τὴν μεγάλην ἀποκάλυψιν. Εὑρίσκει τὸν Θεόν.

Ἡ ἐν τῷ Σταυρῷ πίστις εἶναι δύναμις μεταμορφώσεως, καθαρμοῦ, ἀναγεννήσεως. Εἶναι ἡ κατάκτησις τοῦ μυστηρίου διὰ τῆς θελήσεως, τῆς ταπεινώσεως. Ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου τελειοῦται ἐν τῇ ἀσθενείᾳ, ἐν τοῖς διωγμοῖς, ἐν τῇ ἀτιμώσει, ἐν τῷ θανάτῳ. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι δυνατὸν νὰ ὑψωθῇ ὑπεράνω ἑαυτοῦ, ἀφοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν πόνον καὶ νὰ σταθῇ ἐνώπιον τοῦ θανάτου. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστικὸν τῆς ἐσωτερικῆς δυνάμεως. Ὁ Σταυρὸς εἶναι ἡ ζύμη ἡ ὁποία θὰ ζυμώσῃ ὅλον τὸ φύραμα. Καὶ ὁ θάνατος εἶναι ἀγρὸς χέρσος. Δύναται νὰ καλλιεργηθῇ. Καὶ ἡ ἔρημος θὰ ἀνθίσῃ.

Μὲ τὸ μαρτύριον πόσοι ἀδύνατοι δὲν μετεβλήθησαν εἰς ἥρωας! Μὲ τὸν Σταυρὸν πόσοι ἀμαθεῖς δὲν ἔγιναν θεολόγοι! Ἄλλοι ἐκήρυξαν τὴν μετάνοιαν, ἄλλοι ἐνεκολπώθησαν τὴν ἐγκατάλειψιν, τὸν ἀσκητισμόν, τὴν παρθενίαν. Ἄλλοι τὴν ἀφοσίωσιν, τὸν ζῆλον, τὴν ἀποστολικότητα, ὅλα αὐτὰ τὰ θαυμάσια τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς ὅσα ὡς πεντάσταγμά των ἔχουν τὴν ὑπομονήν, τὴν ἐλπίδα, τὴν ἀγάπην.

***

Τὸ προοίμιον τοῦ λόγου ἐστηρίχθη εἰς τὸν ὑπερόχου ποιήσεως Οἰ-

κον τοῦ Ὄρθρου τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς. Καταχωρίζομεν ἐνταῦθα ἀπόσπασμα τοῦ προοιμίου.

Ὅταν ἡ Παρθένος εἶδε τὸν Ἰησοῦν, τὸ προσφιλές της τέκνον, τὸ γλυκύ της ἔαρ, νὰ τὸ ὁδηγοῦν εἰς τὴν σφαγήν, — μητέρα αὐτή —, τετρωμένη τὴν καρδίαν, ἀκολουθοῦσα μὲ τὰς ἄλλας γυναῖκας τὴν πρὸς τὸν Γολγοθᾶν φέρουσαν, ἔλεγε βοῶσα:

> Ποῦ βαδίζεις, τέκνον μου; Διατί βιάζεσαι; Διὰ ποῖον τρέχεις κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον; Μήπως πάλιν ὑπάρχει γάμος, καὶ πηγαίνεις εἰς τὴν Κανᾶν; Σπεύδεις νὰ μεταβάλῃς ἐκεῖ τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον; Ἄ! Θὰ κατορθώσω νὰ ἔλθω μαζί σου, ὦ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου; Ἢ θὰ μείνω ἐδῶ καθηλωμένη ἀπὸ τὴν συμφοράν; Ὁμίλησέ μου σὺ ὁ ὁποῖος μ' ἐκράτησες ἁγνὴν ὡσὰν τὰ ἄνθη τῆς γῆς. Γῦρε εἰς ἐμέ. Ἡ ψυχή μου πῶς πονεῖ!

Αὐτὰ καὶ ἄλλα ἔλεγεν ἡ Παναγία πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Μὲ συγκίνησιν, μὲ τρυφερότητα, μὲ πάθος. Τί εἶναι ἡ ἀγάπη εἰς τὴν μητέρα! Τὰ αἰσθήματά της, οἱ λόγοι της, αἱ ἀνησυχίαι της, ἀνήκουν εἰς τὴν παγκοσμιότητα. Τὸ παιδὶ — τὸ θέαμα αὐτὸ τῆς νεότητος τοῦ κόσμου — κάμνει τὴν μητέρα ὑπερκόσμιον ὄν. Εἶναι δι' αὐτὴν τὸ γλυκὺ φῶς. Ἄ! Ὅταν αὐτὸ σβύσῃ, καὶ ἡ μητέρα μείνῃ εἰς τὸ σκοτάδι της, εἰς τὴν ἐρημίαν τῆς στερήσεώς του. Ὁ Ἰησοῦς ἀποκρινόμενος εἶπεν εἰς τὴν μητέρα του:

> Θὰ μὲ ἴδῃς ἐγκαταλελειμμένον ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρὸν ὡσὰν ἕνα ἀπομεμονωμένον πλοῖον εἰς τὰ μαινόμενα κύματα τῆς θαλάσσης. Θὰ θραυσθοῦν αἱ σάρκες μου ἐπάνω εἰς Σταυρὸν διὰ νὰ χορτάσῃ ἡ ἀνθρωπότης ἡ ὁποία πεινᾷ. Πεινᾷ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν εὐτυχίαν. Τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Πεινᾷ τὴν ἐξιλέωσιν, τὴν λύτρωσιν. Θὰ δώσω εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μου, τὴν ὁποίαν θὰ ἁγιάσω μὲ τὸ αἷμά μου, τὸ αἰώνιον μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας.
>
> Εἶμαι ὡσὰν ἕνα κερὶ ἀναμμένο εἰς τὰ χέρια σου καὶ μὲ χάνεις, διότι φυσᾷ ἄγριος ἄνεμος. Εἶμαι χιὼν λευκὴ ἡ ὁποία λυώνει, ὅταν ὁ ἥλιος ἀνατείλῃ. Εἶμαι μία λήκυθος γεμάτη ἀπὸ εὐωδίας τῆς θείας καλωσύνης, διὰ νὰ τὰς σκορπίσω καὶ νὰ ἀναμιχθοῦν μὲ τ' ἀρώματα τῆς ἀνοίξεως, ἡ ὁποία

Καλῶς ὡρίσατε, Ἐξοχώτατε Κύριε Ὑπουργὲ καὶ Κυρία Γέφτιτς!

Μὲ βαθεῖαν συγκίνησιν ἀκούσας ταῦτα ὁ κ. Γέφτιτς εἶπε σερβιστὶ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὰ ἑξῆς:

Παναγιώτατε,

Εἶμαι βαθύτατα συγκεκινημένος διὰ τὰς εὐλογίας καὶ τὰς εὐχὰς τὰς ὁποίας ἡ ὑμετέρα Παναγιότης εὐηρεστήθη νὰ ἐπιδαψιλεύσῃ πρὸς τὴν χώραν μου καὶ τὸ πρόσωπόν μου. Εἶμαι λίαν εὐτυχὴς δυνάμενος νὰ ἐκφράσω ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τὸν βαθύτατον σεβασμόν μου πρὸς τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα καὶ νὰ διαβεβαιώσω Αὐτὴν ὅτι τὰ αἰσθήματα ταῦτα συμμερίζεται ἅπαξάπασα ἡ Γιουγοσλαυϊκὴ βασιλικὴ κυβέρνησις. Εἶμαι ἰδιαιτέρως συγκεκινημένος ὅτι ἐπεφορτίσθην νὰ διαβιβάσω τὸν χαιρετισμὸν καὶ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος καὶ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα καὶ σεπτόν μου Κυριάρχην, καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Πατριάρχην Βαρνάβαν.

Παρακαλῶ τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα νὰ δεχθῇ καὶ αὖθις τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ βαθυτάτου μου πρὸς Αὐτὴν σεβασμοῦ.

Μετὰ ταῦτα προσεφέρθησαν ἀναψυκτικὰ καὶ ἠκολούθησε συνομιλία γερμανιστί. Περὶ τὸ τέλος δὲ ὀρθίων ἱσταμένων πάντων ἡ Α. Θ. Παναγιότης προσέφερε Πατριαρχικὰ Δῶρα, πολυτίμους Σταυρούς. Προσφέρουσα τὸν Σταυρὸν εἰς τὸν κ. Γέφτιτς εἶπε τὰ ἀκόλουθα:

Κύριε Ὑπουργέ,

Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἱστορικῆς ἐπισκέψεως τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος εἰς τὴν Ἕδραν Αὐτῆς καὶ εἰς εὐλογίαν τῶν ὡραίων Ὑμῶν ἀγώνων ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, μετὰ χαρᾶς καὶ εὐχῶν ἐγκαρδίων προσφέρει τῇ Ὑμετέρᾳ Ἐξοχότητι διὰ τῶν Πατριαρχικῶν ἡμῶν χειρῶν τὸν τίμιον τοῦτον Σταυρόν.

Διὰ θερμῶν λόγων ὁ κ. Γέφτιτς ἐξέφρασε τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ συγκίνησιν καὶ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας διὰ τὸ ὡραῖον δῶρον, τὸ ὁποῖον, ὥς εἶπε, θὰ διατηρήσῃ ὥς πολύτιμον κειμήλιον. Προσφέρουσα ἡ Α. Θ. Παναγιότης τὸν Σταυρὸν εἰς τὴν Κυρίαν Γέφτιτς εἶπε τὰ ἑξῆς:

Κυρία Γέφτιτς,

Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, ἐπὶ τῷ εὐτυχεῖ προσκυνήματι ὑμῶν μετὰ τοῦ Ἐξοχωτάτου συζύγου ὑμῶν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, εἰς εὐλογίαν ἰδιαιτέραν ὑμῶν καὶ τοῦ οἴκου ὑμῶν, προσφέρει ὑμῖν διὰ τῶν Πατριαρχικῶν ἡμῶν χειρῶν τὸν τίμιον τοῦτον Σταυρόν.

Ἡ Κυρία Γέφτιτς συγκεκινημένη ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς. Ἡ ὅλη δεξίωσις διήρκεσεν ἡμίσειαν ὥραν. Οἱ ὑψηλοὶ ξένοι ἀναχωροῦντες προεπέμθησαν μετὰ τῶν αὐτῶν τιμῶν.

***

Ἡμίσειαν ὥραν μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν ἀνελθοῦσα εἰς τὸ Πέρα Παλάς. Συνωδεύετο ὑπὸ τοῦ Πρωτοσυγκελλεύοντος Μητροπολίτου Λαοδικείας Δωροθέου καὶ τῆς Πατριαρχικῆς Αὐτῆς Ἀκολουθίας. Εἰς τὴν ἐξώθυραν τοῦ Πέρα Παλὰς προϋπήντησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἐξοχωτάτου Ὑπουργοῦ καὶ τὸ ἀνώτερον προσωπικὸν τοῦ ἐνταῦθα Γιουγοσλαυϊκοῦ Προξενείου. Εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Αἰθούσης ὑπεδέχθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ κ. Γέφτιτς. Προσεφέρθησαν ἀναψυκτικά. Ἡ συνομιλία διεξήχθη μὲ μεγάλην ἐγκαρδιότητα. Ἀντηλλάγησαν ἔνθερμοι φιλοφρονήσεις καὶ εὐχαί. Ὁ κ. Γέφτιτς ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ διὰ τὴν θερμὴν ὑποδοχὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ αἰσθήματα εὐλαβείας πρὸς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ διεβεβαίωσεν ὅτι ὁλόκληρον τὸ Σερβικὸν ἔθνος περιβάλλει τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον μὲ ἀπεριόριστον σεβασμόν. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνεχώρησε μετὰ τῶν αὐτῶν προπεμφθεῖσα τιμῶν.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΟΣΛΑΥΙΑΣ κ. Β. ΓΕΦΤΙΤΣ ΕΙΣ ΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑ

Η ΜΕΓΑΛΗ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία κατὰ τὸν παρόντα μῆνα εἶχε τὴν μεγάλην εὐτυχίαν νὰ δεξιωθῇ τὸν ἐξοχώτατον Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Γιουγοσλαυΐας κ. Bogolioub Jevtich, ἐπισκεφθέντα τὴν Τουρκίαν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς μεταξὺ τῶν δύο εὐγενῶν λαῶν, Τούρκων καὶ Γιουγοσλαύων, φιλίας καὶ συνεργασίας. Εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν Κυρίαν Β. Γέφτιτς. Βαθεῖα ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ τῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα προσῆλθον περὶ ὥραν 18ην τῆς 22 παρόντος μηνός. Τὴν Α. Ἐξοχότητα συνώδευον ὁ ἐν Ἀγκύρᾳ Πρέσβυς τῆς Γιουγοσλαυΐας κ. Μιροσλὰβ Γιάγκοβιτς, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Μαρτινάτς, ὁ Ὑποπρόξενος κ. Τσερμπινὰ καὶ ὁ κ. Ἀγγέλκοβιτς τοῦ Πρακτορείου Ἀβάλα.

Εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πύλην τοῦ Πατριαρχείου προϋπήντησαν τὸν ἐπιφανῆ ἐπισκέπτην ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμανδρίτης Ἀδαμάντιος, φέρων ἐπανωκαλύμμαυχον καὶ σταυρὸν καὶ ὁ Α΄ Διερμηνεὺς τῶν Πατριαρχείων Σπ. Κωνσταντινίδης. Τῆς πομπῆς προηγοῦντο οἱ Πατριαρχικοὶ κλητῆρες. Εἰς τὴν ἐσωτερικὴν εἴσοδον ἀνέμενον ὁ Μέγας Ἀρχιμανδρίτης Καλλίνικος καὶ ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος Γρηγόριος μετὰ τῶν Διακόνων τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, οἵτινες ἠκολούθησαν τὴν πομπήν. Πρὸ τῆς Μεγάλης Ἀρχιδιακονίας ἦσαν παρατεταγμένοι οἱ Τμηματάρχαι τῶν Πατριαρχείων ἐνδεδυμένοι μέλαιναν στολήν. Εἰς τὴν Αἴθουσαν τῶν Πατριαρχῶν ἵσταντο οἱ Πατριαρχικοὶ ἐφημέριοι καὶ τρεῖς ἀρχιμανδρῖται τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Εἰς τὴν Αἴθουσαν τῶν Πατριαρχῶν ἀνέμενεν ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Μητροπολίτης Λαοδικείας Δωρόθεος. Ἡ Α. Σεβασμιότης παρέλαβε τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν Ὑπουργὸν καὶ τὴν συνοδείαν αὐτοῦ καὶ συνοδευόντων τῶν ἀνωτέρω ὡδήγησεν αὐτὸν εἰς τὴν Αἴθουσαν τοῦ Θρόνου ὅπου ἀνέμενεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης.

Ὁ κ. Γέφτιτς καὶ ἡ Κυρία Γέφτιτς κατησπάσθησαν τὴν Δεξιὰν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, Ἥτις ἐχαιρέτησεν αὐτοὺς διὰ τοῦ Χριστὸς Ἀνέστη σερβιστί. Μετὰ τὰς παρουσιάσεις ὁ κ. Γέφτιτς ἔλαβε θέσιν μετὰ τῆς Κυρίας αὐτοῦ δεξιᾷ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἀριστερᾷ δὲ ὁ κ. Μ. Γιάγκοβιτς καὶ ὁ Μητροπολίτης Λαοδικείας. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης προ-

σεφώνησε διὰ τῶν ἑξῆς τὸν κ. Γέφτιτς ἑλληνιστί, διερμηνεύοντος γαλλιστὶ τοῦ Α΄ Διερμηνέως τῶν Πατριαρχείων κ. Σπ. Κωνσταντινίδου.

Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,

Εἴμεθα πολὺ εὐτυχεῖς διὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, διὰ τὴν προσωπικὴν γνωριμίαν Αὐτῆς, Ἣν μεγάλως ἐκτιμῶμεν καὶ ἀγαπῶμεν, καὶ ἰδιαιτέρως διότι παρέχεται ἡμῖν ἡ εὐκαιρία ἵνα ἐν αὐτῇ τῇ Ἁγίᾳ Ἕδρᾳ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας εὐλογήσωμεν Αὐτὴν προσωπικῶς καὶ δι' Αὐτῆς διαβιβάσωμεν τὸν χαιρετισμὸν καὶ τὰς Πατριαρχικὰς καὶ πατρικὰς ἡμῶν εὐχὰς πρὸς τὸν λίαν ἡμῖν ἀγαπητόν, εὐσεβῆ καὶ εὐγενῆ Λαὸν τῆς Γιουγοσλαυΐας. Τὴν ἐπὶ τούτῳ εὐτυχίαν καὶ χαρὰν ἡμῶν καὶ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπιτείνουσι τὰ τελευταῖα μεγάλα γεγονότα καὶ οἱ ὡραῖοι ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς προόδου τῶν Λαῶν ἐν τῇ ἱστορικῇ ταύτῃ γωνίᾳ τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ ἀγῶνες, ὧν τοσοῦτον διακεκριμένως μετέχει ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης μετὰ τῶν λοιπῶν ἀξίων Κυβερνητῶν αὐτῶν.

Παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ὅπως ἐπιστρέφουσα εἰς τὴν ἀγαπητὴν Αὐτῆς Πατρίδα εὐαρεστηθῇ ἵνα διαβιβάσῃ τὴν ἐγκάρδιον ἡμῶν πρόσρησιν καὶ τὰς διαπύρους εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν πρὸς τὸν Εὐσεβέστατον Βασιλέα, τὴν Εὐσεβεστάτην Βασίλισσαν καὶ τὸν Βασιλικὸν Οἶκον, ὡς καὶ πρὸς τὴν Ἐντιμοτάτην Κυβέρνησιν τῆς Γιουγοσλαυΐας, ἐπίσης δὲ καὶ τὸν θερμὸν ἀδελφικὸν ἡμῶν ἀσπασμὸν πρὸς τὸν λίαν ἡμῖν ἀγαπητὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην κύριον Βαρνάβαν καὶ τὴν σεβασμίαν Ἱεραρχίαν τῆς πεφιλημένης ἀδελφῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας. Εὐλογοῦντες δὲ ἀπὸ καρδίας τὴν Ὑμετέραν ἐρίτιμον Ἐξοχότητα, εὐχόμεθα ὅπως ὁ Κύριος ἐνισχύῃ Αὐτὴν πάντοτε ἐν τοῖς ὑπὲρ τῆς ἰδίας τε Αὐτῆς Πατρίδος καὶ τοῦ ἔργου τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ εὐγενέσι πόνοις Αὐτῆς.

στ') Ποία διάκρισις γεννᾶται ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν περὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐκ τῆς διδασκαλίας, ὅτι αὕτη περιλαμβάνει τήν τε θριαμβεύουσαν καὶ τὴν στρατευομένην Ἐκκλησίαν;

ζ') Τίνα πρακτικὰ καθήκοντα ἕπονται ἐκ τῶν ἐπιτευχθέντων συμπερασμάτων περὶ τῶν ἀνωτέρω σημείων εἰς τοὺς Χριστιανοὺς ὡς ἄτομα καὶ ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας;

Περὶ τῶν Μυστηρίων.

α') Τὶ ἐννοοῦμεν λέγοντες Μυστήρια; Πρέπει ἡ λέξις νὰ περιορισθῇ εἰς δήλωσιν θεσμῶν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἂν ναί, τίνων θεσμῶν;

β') Εἶνε θέλημα Θεοῦ, ὅπως τὰ Μυστήρια ὦσιν οὐσιώδη στοιχεῖα ἐν τῇ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς;

γ') Ὑπάρχει τι καλούμενον «εἰδικὸν χάρισμα» ὅπερ δύναται νὰ ληφθῇ διὰ τῶν Μυστηρίων καὶ οὐχὶ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον; Καὶ ἂν ναί, εἶναι δυνατὸν νὰ καθορισθῇ τοῦτο κατά τινα τρόπον;

δ') Δύνανται νὰ ἔχωσι θέσιν ἐν τῇ ἡνωμένῃ Ἐκκλησίᾳ Χριστιανοὶ μὴ ἀποδεχόμενοι Μυστήρια, οἷοι οἱ Κουάκεροι;

ε') Ἀποδέχεται ἡ Ὁμὰς τὰ συμπεράσματα τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Θεολόγων περί τοῦ θέματος «ἡ χάρις ἐν τοῖς Μυστηρίοις» (Ἴδ. Ἔκθεσιν περὶ τῆς περὶ χάριτος διδασκαλίας σελ. 26);

στ') Τὸ μέρος αὐτὸ τῆς Ἐκθέσεως περὶ τῆς διδασκαλίας περὶ χάριτος παραλείπει ἆράγε ἄλλα οὐσιώδη σημεῖα ἐφ' ὧν ὑπάρχουσι τοιαῦται διαφωνία, ὥστε νὰ φράσσωσι τὴν ὁδὸν πρὸς ἕνωσιν;

ζ') Δυνάμεθα νὰ συνενωθῶμεν ἐν τῇ τελέσει τῆς θείας Εὐχαριστίας, ἂν μὴ προηγηθῇ συμφωνία 1) περὶ τοῦ τρόπου τῆς τελέσεως, 2) περὶ τῆς διδασκαλίας ὡς πρὸς τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ 3) περὶ τοῦ ἐγκύρου τοῦ τελοῦντος κληρικοῦ;

η') Ὡς συμπέρασμα τῶν συζητήσεων αὐτῆς ποίαν κριτικὴν ἐπιθυμεῖ νὰ ἀσκήσῃ ἡ Ὁμὰς ἐπὶ τῆς § 6 τῆς Ἐκθέσεως τοῦ Συνεδρίου τῆς Λωζάννης τοῦ 1927;

θ') Λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἐπιτευχθέντων συμπερασμάτων, πῶς σχετίζονται τὰ εἰδικὰ Μυστήρια πρὸς τὴν καθόλου ἐνέργειαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ;

Τὰ ἀνωτέρω ἐρωτήματα ὡς καὶ ἀντίτυπα τῆς Ἐκθέσεως τοῦ Συνεδρίου τοῦ 1927 καὶ τῆς Ἐκθέσεως τῶν Θεολόγων περὶ τῆς περὶ χάριτος διδασκαλίας ἀπεστάλησαν πρὸς τοὺς διορισθέντας ἀντιπροσώπους διὰ τὸ 1937 καὶ πρὸς ἄλλους, ὡς καὶ ἐπιστολὴ παρακαλοῦσα αὐτοὺς νὰ συγκαλέσωσιν Ὁμάδας περὶ ἑαυτοὺς πρὸς συζήτησιν καὶ νὰ ἀποστείλωσιν εἰς τὸν Γενικὸν Γραμματέα κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1934 Ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων

αὐτῶν. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ἐπιτύχωμεν τρία τινά: 1) θὰ βοηθήσωμεν τοὺς ἀντιπροσώπους ὅπως παρασκευασθῶσι διὰ τὸ ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Συνεδρίῳ ἔργον αὐτῶν, 2) θὰ δημιουργήσωμεν ἀνεπτυγμένην γνώμην ἐν ταῖς χώραις ἐξ ὧν προέρχονται ὡς ἔρεισμα διὰ τὸ ἔργον τοῦ Συνεδρίου καὶ 3) θὰ ὑποβοηθήσωμεν τὴν Συνεχιστικὴν Ἐπιτροπὴν εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς πρὸς παρασκευὴν τοῦ Προγράμματος τοῦ Συνεδρίου πληροφοροῦντες αὐτὴν τίνα σημεῖα διαφωνίας θεωροῦνται ἐν τῷ παρόντι, ὅτι εἶναι τὰ μᾶλλον ζωτικὰ ἐν ταῖς διαφόροις χώραις τοῦ Κόσμου. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο, τελικῶς διατυπούμενον, θὰ διαταχθῇ ὡς ἑξῆς:

1) Τὸ Συνέδριον τοῦ 1927 ἀπέστειλε τὴν Ἔκθεσιν αὐτοῦ εἰς τὰς Ἐκκλησίας.

2) Αἱ ἀπαντήσεις τῶν Ἐκκλησιῶν ἐμελετήθησαν.

3) Ἐγένετο ἀποδεκτὸν πρόγραμμα θεμάτων, προερχομένων ἐκ τῶν ἀπαντήσεων τούτων.

4) Τὰ θέματα ταῦτα ἐξητάσθησαν προκαταρκτικῶς ὑπὸ α) τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Θεολόγων, β) ὑπὸ τοπικῶν Ὁμάδων, γ) ὑπὸ τῆς Συνεχιστικῆς Ἐπιτροπῆς.

Καὶ αὖθις ὑπενθυμίζομεν ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς Κινήσεως «περὶ πίστεως καὶ διοικήσεως» δὲν εἶναι ὅπως ἐπινοῇ σχέδια ἑνώσεως καὶ ὑπαγορεύῃ εἰς τὰς Ἐκκλησίας ὅ,τι ὀφείλουσι νὰ πράξωσιν, ἀλλὰ νὰ βοηθήσῃ τὰς Ἐκκλησίας ὅπως ἀνεύρωσι τὴν πρὸς ἕνωσιν ὁδὸν αὐτῶν. Ἐντεῦθεν καὶ ὁ σχηματισμὸς τῶν τοπικῶν τούτων συζητητικῶν Ὁμάδων εἶναι συμπληρωματικὸς τοῦ ἔργου αὐτῆς, καθόσον αἱ Ὁμάδες αὗται τείνουσι νὰ καταστήσωσι τὴν Κίνησιν ἱκανὴν ὅπως βαδίζῃ πρὸς ἑνότητα οὐχὶ ἐξ ὀνόματος τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν τῶν Ἐκκλησιῶν.

Πλὴν ὅμως τοῦ ἔργου τούτου, ὅπερ ὠργανώθη κατ' εὐθεῖαν ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ γραφείου τῆς Κινήσεως, ὑπάρχουσι διάφοροι ἐνέργειαι ὀφειλόμεναι εἰς τοπικὰ ἐθνικὰ τμήματα ἐκ μελῶν ἢ ὑποστηρικτῶν.

Οὕτως ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς ἐσχηματίσθη Ἐπιτροπὴ Θεολόγων ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Dean Willord Sperry τοῦ Harward. Πληροφορούμεθα ὡσαύτως ὅτι συνεκροτήθησαν συνελεύσεις ἐν Γαλλίᾳ, Τσεχοσλοβακίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, αἵτινες δεικνύουσιν ὅτι διαρκῶς προοδεύει ἡ ἐξέτασις τοῦ προβλήματος τοῦ χωρισμοῦ τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ μέσου των μεθόδων ἃς ἀκολουθεῖ ἡ ἡμετέρα Κίνησις. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ Κίνησις περὶ Πίστεως καὶ Διοικήσεως δικαιοῦται νὰ ἀξιώσῃ ὅ,τι ὑπῆρξεν ἡ Μήτηρ μιᾶς Νέας Ὀργανώσεως, ἥτις ἱδρύθη ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Φίλοι τῆς «Ἑνώσεως» καὶ ἄρχεται νῦν σοβαρῶς τοῦ ἔργου αὐτῆς.

Περὶ τῆς Ὀργανώσεως ταύτης δέον νὰ προστεθῶσι ὀλίγαι λέξεις.

Αἱ κατὰ τόπους ἐνέργειαι τῆς Κινήσεως περὶ πίστεως καὶ διοικήσεως,

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ
ΓΕΡΜΑΝΟΥ

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΛΩΖΑΝΝΗΣ

ΗΤΟΙ Η "ΠΕΡΙ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ" ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Β΄

Τὸ παρόν.

Ὡς εἴδομεν, αἱ Συνελεύσεις τῆς τε Συνεχ. Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Θεολόγων ἀπέβησαν ἀδύνατοι ἀπὸ τοῦ 1931. Σημαίνει τοῦτο ὅτι τὸ ἔργον, χάριν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἡ Κίνησις, ἔδει νὰ ἀνακοπῇ μέχρις οὗ καταστῇ δυνατὴ ἡ σύγκλησις τῶν δύο ἀνωτέρω Ἐπιτροπῶν; Οὐδαμῶς! Ἔργον τῆς Κινήσεως εἶνε νὰ συγκαλῇ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄνδρας ἀνήκοντας εἰς διαφόρους Ἐκκλησίας ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἐκθέσωσι πρὸς ἀλλήλους τὰς ἀπόψεις αὐτῶν, νὰ ἀνεύρωσι τὰς συμφωνίας καὶ τὰς διαφωνίας αὐτῶν καὶ νὰ ἐξεύρωσι τὰ μέσα δι' ὧν δύνανται νὰ ὑπερνικηθῶσι τὰ πρὸς ἕνωσιν ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα προκύπτουσιν ἐκ τῶν διαφωνιῶν τούτων. Πρὸς τοῦτο εἶνε οὐσιῶδες νὰ συγκαλῶνται πολυπληθεῖς Συνελεύσεις, οἷαι Παγκόσμια Συνέδρια καὶ Συνεχ. Ἐπιτροπαί, ἀλλ' εἶνε ὡσαύτως ἀνάγκη νὰ συγκροτῶνται «μικρογραφίαι τινὲς Λωζάννης» ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, τ. ἔ. ἡ ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνάθροισις ὁμάδων ἀνηκουσῶν εἰς διαφόρους Ἐκκλησιαστικὰς ὁμολογίας καὶ συνερχομένων ἐν τῷ Πνεύματι τῆς Πίστεως καὶ Διοικήσεως, ἵνα ἐκτελέσωσι τὸ ἔργον αὐτῆς. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὴν Συνέλευσιν αὐτῆς κατ' Αὔγουστον τοῦ 1933 ἔλαβε μέτρα, ὅπως τὸ ἔτος τοῦτο χρησιμοποιηθῇ πρὸς ἐνέργειαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω γραμμῶν.

Ὡς ἐλέχθη, αἱ ἀπαντήσεις τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν Ἔκθεσιν τοῦ πρώτου Παγκοσμίου Συνεδρίου ἐπόρισαν εἰς τὴν Συνεχιστικὴν Ἐπιτροπὴν τὸ ὑλικὸν διὰ τὸ πρόγραμμα τῆς μελλοντικῆς ἐργασίας καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Θεολόγων ὑπέβαλεν Ἔκθεσιν περὶ ἑνὸς τῶν ἐν τῷ προγράμματι περιεχομένων θεμάτων, τ. ἔ. «τῆς περὶ Χάριτος διδασκαλίας». Ἡ Ἐκτε-

λεστική Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισεν ὅπως συστήσῃ εἰς τὰς Ὁμάδας τὴν Ἔκθεσιν ταύτην ὡς θέμα συζητήσεως, ὡς καὶ δύο ἄλλα θέματα, «Ἡ φύσις καὶ ὁ σκοπὸς τῆς Ἐκκλησίας» καὶ «Τὰ μυστήρια» ἐν ἐρωτήμασι. Τὰ ἐρωτήματα ταῦτα, ἅτινα ἐκυκλοφόρησαν, ἔχουσιν ὡς ἕπεται:

Περὶ τῆς περὶ Χάριτος διδασκαλίας:

α΄) Συμφωνεῖ ἡ Ὁμὰς πρὸς τὸ τελικὸν συμπέρασμα τῆς Ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν θεολόγων περὶ τῆς διδασκαλίας περὶ Χάριτος (Ἔκθεσις: Συμπέρασμα σελ. 27, 28), ὅτι ὑπὸ τὸ φῶς τῶν συμφωνιῶν, ὡς ἐκτίθενται ἐν σελ. 24-7 ἐξεταζόμεναι αἱ διαφωνίαι ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ταύτῃ, δύνανται νὰ ὦσιν ἀνεκταὶ ἐν τῇ ἡνωμένῃ Ἐκκλησίᾳ;

β΄) Ἂν διαφωνῇ ἔν τισι σημείοις τῆς διδασκαλίας ταύτης, ἡ διαφωνία εἶνε τόσον ἰσχυρὰ ὥστε ν' ἀποτελῇ κώλυμα πρὸς ἕνωσιν; Ἐκτεθήτωσαν ὅσον τὸ δυνατὸν ἐπιμελῶς αἱ ἀπόψεις αἵτινες θεωροῦνται ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ συμβιβασθῶσι.

Περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς Ἐκκλησίας:

α΄) Ποῖα εἶνε τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς Ἐκκλησίας; Ἱκανοποιεῖ ὑμᾶς ἡ δήλωσις ἡ περιεχομένη ἐν τῇ § Γ΄. τῆς Ἐκθέσεως τοῦ Συνεδρίου τῆς Λωζάννης τοῦ 1927;

β΄.) Πῶς πρέπει νὰ ἐννοῶμεν τὴν Ἐκκλησίαν; Εἶνε αὕτη εἰδικὸν δῶρον τοῦ Θεοῦ, ἡ κανονικὴ ὁδὸς τῆς χάριτος αὐτοῦ καὶ ἓν ἀναπόδραστον στοιχεῖον ἐν τῇ περὶ ἀπολυτρώσεως βουλῇ αὐτοῦ; Ἢ εἶνε αὕτη αὐθόρμητος σύνδεσμος Χριστιανῶν χάριν τῆς ἐκπληρώσεως τῆς βουλῆς τοῦ Θεοῦ;

γ΄) Πῶς πρέπει νὰ ἐννοῶμεν τὴν Ἐκκλησίαν; Εἶνε αὕτη κατὰ πρῶτον λόγον ἡ κοινωνία τῶν σεσωσμένων ἢ εἶνε τὸ ὄργανον τοῦ Θεοῦ διὰ τὸ ἐπὶ γῆς ἔργον αὐτοῦ; Ἐν ποίῳ μέτρῳ καὶ κατὰ τίνα τρόπον ἀποτελεῖ βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἡ χρησιμοποίησις τῆς Ἐκκλησίας πρὸς βελτίωσιν τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως; Ἐν τίνι ἐννοίᾳ σωτηρία εἶνε δυνατὴ μόνον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ;

δ΄) Εἶνε ἀνάγκη οἰκοδομήματός τινος ἢ ὀργανισμοῦ, ἵνα ἡ Ἐκκλησία ἀποβῇ οἵαν θέλει αὐτὴν ὁ Θεός, καὶ διαφυλάξῃ τὴν ἑνότητα αὐτῆς; Ἂν ναί, εἶνε ἀνάγκη ὅπως ὑπάρχῃ εἷς καὶ μόνος ὁμοιόμορφος ὀργανισμὸς ἢ εἶνε δυνατὸν ὅπως αἱ ἐνέργειαι τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας ἐκτελῶνται διὰ παραλλήλων Ὀργανισμῶν, συνδεομένων πρὸς ἀλλήλους ὁμοσπονδιακῶς ἢ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον;

ε΄) Ἐν τίνι μέτρῳ εἶνε βουλὴ τοῦ Θεοῦ ὅπως ἡ Ἐκκλησία ἀποδεχθῇ τὴν μορφὴν καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῆς παρὰ τοῦ Κράτους ἢ παρὰ τοῦ ἐθνικοῦ πολιτισμοῦ χώρας τινὸς ἐν τῇ ὁποίᾳ αὕτη δρᾷ;

Ι. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ο ΙΕΡΟΣ ΦΩΤΙΟΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ε΄

Μετὰ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ Παπικοῦ πρωτείου εἰς δόγμα πίστεως καὶ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ Παποκαισαρισμοῦ εἰς σύστημα ἐκκλησιαστικῆς διακυβερνήσεως, ἡ Ἐκκλησία τῆς Δύσεως ἀναμφισβητήτως εἰσῆλθεν εἰς νέαν ὁδὸν ζωῆς. Τὴν ὁδὸν ταύτην οἱ Δυτικοὶ θεολόγοι χαρακτηρίζουν ὡς ὁδὸν προόδου καὶ ἀναπτύξεως, ἐνῷ τὴν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας χαραχθεῖσαν ὁδόν, τὴν ὁποίαν ἄχρι σήμερον πιστῶς καὶ ἀπαρεγκλίδιανύει ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, χαρακτηρίζουν ὡς κατάστασιν ἀκινησίας, νάρκης καὶ ἀπολιθώσεως.

Τοιουτοτρόπως ὅ,τι οἱ Ὀρθόδοξοι τῆς Ἀνατολῆς θεωροῦσιν ὡς σώφρονα καὶ νηφάλαιον συντηρητικότητα, περισώζουσαν ἀλύμαντον καὶ ἀνόθευτον τὴν εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν ἱερὰν Παράδοσιν, οἱ Δυτικοὶ Θεολόγοι χαρακτηρίζουσιν ὡς ἀκινησίαν καὶ στασιμότητα! Ταύτης δὲ πρωταίτιον καὶ πρωτεργάτην θεωροῦσι τὸν ἱ. Φώτιον, διότι ἐν τῷ ἀγῶνι αὐτοῦ κατὰ τοῦ Παπακαισαρισμοῦ ἐσταμάτησε, κατ' αὐτούς, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἔν τε τῇ δογματικῇ, κανονικῇ καὶ πρακτικῇ σφαίρᾳ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς αὐτῆς!

Μὲ τὴν ἐπαγωγὸν λοιπὸν περιβολὴν τῆς προόδου καὶ ἀναπτύξεως οἱ Παπικοὶ ἐμηχανεύθησαν ὅπως ἀποκρύψωσι καὶ ἐξωραΐσωσι τοὺς νεωτερισμοὺς αὐτῶν καθ' ὃν χρόνον στιγματίζουσιν ὡς ἀκινησίαν καὶ στασιμότητα τὴν προσήλωσιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν σεπτὴν ἀποστολικὴν παράδοσιν!

Ἂς ἐξετάσωμεν τώρα ἐὰν ἐν τῇ καινοτόμῳ παπικῇ δράσει ἐνυπάρχῃ ἀληθὴς πρόοδος καὶ ἂν δύναται ἐξ ἄλλου νὰ θεωρηθῇ ὁ ἱ. Φώτιος ὡς ὑπαίτιος ἀποναρκώσεως ἥτις διαβιβρώσκει τὴν Ἀνατολικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Ὁ ἱ. Φώτιος κατέκρινε τὴν αὐθαίρετον ἀνάμειξιν ἀνθρωπίνων ἐπινοιῶν εἰς τὴν ἑνιαίαν καὶ ἀναλλοίωτον ἐξ ἀποκαλύψεως ἀλήθειαν ἔν τε τῇ δογματικῇ καὶ τῇ πρακτικῇ τῆς Ἐκκλησίας ζωῇ.

Ὁ τῶν ἱερῶν παραδόσεων ζηλωτὴς Πατριάρχης ἐπέκρινε τὴν ἐν τῇ θρησκείᾳ ὑποκατάστασιν τοῦ θείου στοιχείου διὰ τοῦ ἀνθρωπίνου, καὶ τὴν ἐξύψωσιν τῶν θεωριῶν τῶν ὑπεραλπίων θεολόγων—ὅσαι ἔτυχον τῆς Παπικῆς ἐγκρίσεως—εἰς τὴν περιωπὴν καὶ τὸ κῦρος δογμάτων πίστεως.

Ὁ ἱ. Φώτιος ὑπέδειξεν εἰς τοὺς ἐν Δύσει τὸν μέγιστον κίνδυνον τῆς ἐξισώσεως τῶν ἀνθρωπίνων γνωμῶν πρὸς τὰς ἀϊδίους ἀληθείας τῆς Θ. Ἀποκαλύψεως.

Ἐπὶ τοιαύτης δὲ βάσεως ἑδραζόμενος ἀντέκρουσε τὸ γερμανοφραγκικὸν δόγμα τοῦ filioque καὶ τὰς ἰταλοπαπικὰς φαντασιοπληξίας περὶ τῆς plenitudo potestatis τοῦ ἁγίου Πατρός.

Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν αἱ καινοφανεῖς αὗται θεωρίαι παρουσιάζοντο ὡς ἀντιλήψεις μεμονωμένων θεολόγων δὲν εἶχον λόγους νὰ σκανδαλίζωνται ὑπερβαλλόντος οἱ ἐν Ἀνατολῇ χριστιανοί. Ἀλλ' οἱ πάπαι ὑπέκυψαν εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ περιβάλωσιν ἐπινοίας αὐθαιρέτους μὲ τὸ κῦρος τῶν δογμάτων τῆς πίστεως, τὰ ὁποῖα εἶναι εἰς ὅλον τὸ πλήρωμα τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ὑποχρεωτικά, ὡς συνιστῶντα οὐσιώδη στοιχεῖα τῆς σωτηρίας των.

Ἐντεῦθεν ὁ ἱ. Φώτιος περιφρουρῶν τὴν ἁγνότητα τῶν ἀποστολικῶν παραδόσεων τῆς Ἐκκλησίας του ἐθεώρησεν ὡς καθῆκον ἱερὸν ἵνα ἐξεγερθῇ γιγάντιος ἐναντίον τῶν καινοτομιῶν τῆς Δύσεως.

ΣΤ'

Οἱ Παπικοὶ θεολόγοι ἐπικαλούμενοι τὸν νόμον τῆς προόδου καὶ ἀναπτύξεως, θέλουσι δι' αὐτοῦ νὰ δικαιολογήσωσι τὰς καινοτομίας των αἵτινες ὡς φραγμὸς ἀνυπέρβλητος παρεμβάλλονται μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας των καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς.

Ἀλλ' ὁ νόμος τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς προόδου δὲν εἶναι ἄγνωστος οὐδὲ ἀσυμπαθὴς καὶ ἀνεφάρμοστος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν.

Ἡ Ὀρθόδοξος ὅμως Ἐκκλησία ἐφήρμοσεν αὐτὸν κατὰ τρόπον ἐπιστημονικώτερον καὶ τελειότερον.

Καὶ ἰδοὺ πῶς· εἶνε ἀλήθεια ἀναντίρρητος ὅτι εἰς πάντα ζῶντα ὀργανισμὸν ἐνυπάρχει δύναμις ζωῆς καὶ κινήσεως. Ἀναμφιβόλως δὲ ζωὴ καὶ κίνησις καὶ ἀνάπτυξις ἐπὶ τὰ κρείττω καὶ τελειότερα πρέπει νὰ χαρακτηρίζῃ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ αὕτη ἀποτελεῖ ζῶντα ὀργανισμόν, κατὰ τὴν ἀδιάψευστον δὲ βουλὴν καὶ πρόρρησιν τοῦ θείου Ἱδρυτοῦ αὐτῆς

κατευθύνονται πρὸς τὸν σκοπὸν εἰς ὃν ἀφορᾷ τὸ Κέντρον. Παρασκευάζουσι τὸ ἔδαφος διὰ τὸ ἔργον τοῦ Παγκοσμίου Συνεδρίου ὅτε Ἀντιπρόσωποι διαπεπιστευμένοι ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν μέλλουσιν νὰ συναντηθῶσιν ἵνα συζητήσωσι θέματα ὑποδειχθέντα ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν ταῖς ἐπισήμοις ἀπαντήσεσιν αὐτῶν εἰς ἐκθέσεις προηγουμένων συνεδρίων. Ἀλλ' ἂν τὸ ἔργον τοῦτο πρόκειται νὰ καρποφορήσῃ ἀφθόνως, δέον νὰ καταστῇ γνωστόν, νὰ ἐννοηθῇ καὶ νὰ ὑποστηριχθῇ εὐρέως ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ἕκαστος θρησκεύων Χριστιανὸς πρέπει νὰ διδαχθῇ ὅπως ἔχῃ ἐνδιαφέρον περὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἑνότητος ὅπως φροντίζῃ περὶ αὐτῆς, ὅπως προσεύχηται περὶ αὐτῆς καὶ ὅπως παρακολουθῇ μετ' ἐνθουσιασμοῦ οἱασδήποτε προσπαθείας γινομένας πρὸς προαγωγὴν αὐτοῦ. «Οἱ Φίλοι τῆς Ἑνώσεως» ἀνέλαβον τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως ἐκτελέσωσι τὸ καθῆκον τοῦτο κατὰ μῆκος καὶ κατὰ πλᾶτος τῶν Βρεταννικῶν Νήσων. Πεπεισμένοι αὐτοὶ περὶ τῆς ζωτικῆς ἀνάγκης, ὅπως συνεχισθῇ τὸ ἔργον «τῆς πίστεως καὶ διοικήσεως» εἶναι ὡς νὰ λέγωσι πρὸς ἡμᾶς:

«Ἐμπρός, ἐπιδόθητε εἰς τὴν προπαρασκευὴν τοῦ προσεχοῦς Παγκοσμίου Συνεδρίου καὶ βασίσθητε ἐφ' ἡμῶν, οἵτινες θὰ καταβάλωμεν πᾶσαν προσπάθειαν νὰ ἐξασφαλίσωμεν εἰς ἡμᾶς τὴν ὑποστήριξιν πάσης Χριστιανικῆς Κοινότητος ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν.»

Δὲν πρέπει νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἐν πάσῃ Χώρᾳ τὸ ἔργον τοῦτο θὰ ἐκτελεσθῇ ὡς ἄριστα διὰ τῆς ἱδρύσεως ἑνὸς ἀνεξαρτήτου βοηθητικοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἡ ἀρίστη μέθοδος ἡ ἁρμόζουσα εἰς τὴν «περὶ πίστεως καὶ διοικήσεως» Κίνησιν ὡς ἓν ὅλον, νομίζομεν ὅτι εἶνε νὰ ἐνθαρρύνῃ τὰ διάφορα ἐθνικὰ αὐτῆς τμήματα ὅπως διαμορφωθῶσιν εἰς σωματεῖα αὐτοτελῆ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ὅλης Κινήσεως καὶ ἀντιμετωπίσωσι τὸ πρόβλημα ὡς τοιαῦτα. Ἐξ ὅλων τῶν ἐθνικῶν τμημάτων τὸ ἀμερικανικὸν φαίνεται, ὅτι εἶνε τὸ μᾶλλον συγχρονιστικῶς ὠργανωμένον καὶ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ δι' ἀποφάσεως αὐτῆς κατ' Αὔγουστον τοῦ 1933 ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ νὰ ἀσχοληθῇ εἰς τὸ πρόβλημα διαρκοῦντως τοῦ ἔτους τούτου. Ὡσαύτως τὸ Γαλλικὸν Τμῆμα ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Δρ. Merle d'Anbigné ποιεῖται ἱκανὰς προόδους καὶ ὑπάρχει ἐλπὶς ὅτι καὶ ἄλλα ἐθνικὰ τμήματα θὰ μιμηθῶσιν αὐτά.

Ἕτερον ζήτημα ἀπασχολοῦν τὴν προσοχὴν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε ἡ σχέσις τῆς Κινήσεως τῆς Λωζάννης πρὸς τὰς ἄλλας διεθνεῖς Κινήσεις αἵτινες ἐργάζονται ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ. Λαμβάνων τις ὑπ' ὄψιν τὴν ἑνωτικὴν Κίνησιν ὡς ὅλον, εὑρίσκει ὅτι ἓξ τοὐλάχιστον Ὀργανώσεις τείνουσι πρὸς τοῦτο. Τὸ Διεθνὲς Ἱεραποστολικὸν Συμβούλιον, ἡ Παγκόσμιος Ὁμοσπονδία τῶν Χριστιανῶν Σπουδαστῶν καὶ αἱ Χριστιανικαὶ Ἀδελφότητες τῶν Νέων καὶ τῶν Νεανίδων εἶδον τὸ φῶς

ἐπὶ σκοπῷ συντονίσεως ἔργου τὸ ὁποῖον ἐξετέλουν ἤδη αἱ διάφοροι Ἐκκλησίαι. «Ὁ Παγκόσμιος Σύνδεσμος πρὸς προαγωγὴν Διεθνοῦς Φιλίας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν» συνεπήχθη ἵνα παρατάξῃ τὰς δυνάμεις τοῦ Χριστιανισμοῦ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Τὸ Παγκόσμιον Χριστιανικὸν Συμβούλιον περὶ Ζωῆς καὶ Ἐργασίας (ἡ Κίνησις τῆς Στοκχόλμης) ἀνέλαβε νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ προβλήματος τοῦ χωρισμοῦ κατ' ἄλλον τρόπον τ. ἔ. νὰ ἀνεύρῃ διὰ πρακτικοῦ πειράματος κατὰ πόσον αἱ διάφοροι Ἐκκλησίαι δύνανται νὰ ἐργασθῶσιν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς ἀνθρωπότητος ἄνευ θυσίας τῶν ἰδιαιτέρων αὐτῶν ἀρχῶν. Καὶ «Τὸ Παγκόσμιον Συνέδριον περὶ Πίστεως καὶ Διοικήσεως» ἅπτεται τοῦ αὐτοῦ προβλήματος ἐξετάζον αὐτὰς ταύτας τὰς ἀρχάς, ἀρχὰς αἵτινες, ἂν πρόκηται νὰ ἐπιτευχθῇ πλήρης ὀργανικὴ ἑνότης, πρέπει νὰ ἐναρμονισθῶσι χωρὶς νὰ ἐξαναγκασθῶσιν εἰς συμβιβασμόν. Εἶνε πρόδηλον ὅτι ἑκάστη ὀργάνωσις συνεκροτήθη ὅπως ἐπιτελέσῃ ἓν εἰδικὸν ἔργον ὅπερ δέον νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ ὅπερ αὐτή, καὶ μόνη αὐτή, εἶνε ἁρμοδία νὰ ἐπιτελέσῃ. Ἀλλ' εἶνε ὡσαύτως πρόδηλον ὅτι ἂν ἡ Κίνησις ὡς ἓν ὅλον πρόκηται νὰ προοδεύσῃ, ἂν πρέπῃ ν' ἀποφευχθῇ περιττὴ σπατάλη καὶ ἀνεπιθύμητος ἀνταγωνισμός, ἑκάστη Ὀργάνωσις δέον ν' ἀντιληφθῇ τὴν ἰδίαν ἑαυτῆς θέσιν ὡς ἑνὸς μερικοῦ σωματείου ἐν ἑνὶ εὐρυτέρῳ Ὅλῳ καὶ νὰ ᾖ πρόθυμος νὰ παράσχῃ ὅσην δύναται βοήθειαν εἰς τὰς ἄλλας, ἂν ζητῆται παρ' αὐτῆς συνδρομή τις κειμένη ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς ἁρμοδιότητι. Δὲν φαίνεται ἀκόμη ἐπιστᾶσα ἡ στιγμή, ὅπως διαμορφωθῇ ἐπίσημόν τι ἢ διαρκὲς κοινὸν τῶν διαφόρων Κινήσεων Συμβούλιον. Ἀλλ' ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν οἱ Ἡγέται τῶν διαφόρων Κινήσεων συναντῶνται καὶ συζητοῦσιν ἀνεπισήμως τὰ προβλήματα αὐτῶν. Εἰς τὰς συναντήσεις ταύτας ὅλοι νομίζουσιν ὅτι ἡ Ὀργάνωσις περὶ «πίστεως καὶ διοικήσεως» δύναται πολύτιμον νὰ παράσχῃ συμβολήν, ἀλλὰ τὴν συμβολὴν ταύτην δύναται νὰ παράσχῃ μόνον ἂν διατηρήσῃ τὴν ἀκεραιότητα αὐτῆς ὡς ἀνεξαρτήτου Κινήσεως καὶ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον αὐτῆς βαδίζουσα ἐπὶ τῶν γραμμῶν ἃς αὐτὴ εἰς ἑαυτὴν ἐχάραξεν.

(Ἕπεται συνέχεια)

εἶναι προωρισμένη νὰ ζήσῃ εἰς αἰῶνας αἰώνων. Καθως ὅμως συμβαίνει ἐν τῇ φύσει καθόλου, οὕτω καὶ ἐν πάσῃ σφαίρᾳ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ δράσεως ἡ τάσις πρὸς τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὴν πρόοδον πρέπει νὰ ἐκδηλοῖ τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς κατὰ δύο διαφόρους κατευθύνσεις. Ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ τείνῃ εἰς ἐκδήλωσιν τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς καὶ δυνάμεως, οἱονεὶ μετατοπίζουσα αὐτὴν ἐκ τῆς ἀφανοῦς ἐσωτερικῆς καταστάσεως εἰς ἐξωτερικὴν αἰσθητὴν κατάστασιν, ὑποκειμένην εἰς τὴν αἴσθησιν καὶ ἀντίληψιν. Ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ τάσις αὕτη τῆς ἐξωτερικεύσεως καὶ ἐκχύσεως πρέπει νὰ συνοδεύηται καὶ ὑπὸ ἄλλης τινὸς συντηρητικῆς δυνάμεως πρὸς διατήρησιν καὶ ἐξασφάλισιν τῶν τυπικῶν ἢ εἰδικῶν χαρακτήρων τῶν ἐνοργάνων ὄντων καὶ τῶν κοινωνικῶν ὀργανισμῶν παρ' ὅλην τὴν ποικιλίαν τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεως αὐτῶν.

Ἐὰν ἡ πρώτη δύναμις δὲν εὕρισκεν ἀντίρροπον ἐν τῇ συντηρητικῇ προσπαθείᾳ τῆς δευτέρας, τότε τὰ ὄντα ἐν τῇ ἐξωτερικεύσει τῆς ἐξελικτικῆς των δυνάμεως θ' ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ τὸν τύπον τοῦ εἴδους των καθὼς καὶ πλανήτης ἡμῶν, ἑλκόμενος ὑπὸ τῆς φυγοκέντρου δυνάμεως θὰ ἐχάνετο ἐν τῷ ἀπείρῳ διαστήματι, ἐὰν δὲν συνεκρατεῖτο ἐν τῷ ἡλιακῷ συστήματι ὑπὸ μιᾶς ἀντιρρόπου δυνάμεως, τὴν ὁποίαν κεντρομόλον ὀνομάζομεν.

Μόνον διὰ τοῦ συντονισμοῦ καὶ ἐναρμονισμοῦ τῶν δύο ἀντιρρόπων δυνάμεων τῆς ἐξελικτικῆς καὶ τῆς συντηρητικῆς, ἕκαστον ὂν διατηρεῖ τὴν ἀτομικότητα καὶ διασώζει τὴν αὐθυπαρξίαν του.

Ἐντεῦθεν εἶναι πρόδηλον ὅτι ἡ ἀληθὴς πρόοδος καὶ ἀνάπτυξις ἐξασφαλίζεται διὰ τῆς ἁρμονικῆς συλλειτουργίας δύο ἀντιθέτων κινήσεων, αἵτινες ὑπὸ τῶν ξένων μὲν ὡς *évolution* καὶ *involution* ὀνομάζονται, εἰς τὴν γλῶσσάν μας δὲ ἀποδίδονται διὰ τῶν λέξεων ***διάπτυξις*** καὶ ***σύμπτυξις***.

Διὰ τῆς διαπτύξεως, ταὐτὸν εἰπεῖν ἐξελίξεως, τὰ ὄντα μεταβαίνουσιν ἐκ τῆς ἑνότητος εἰς τὴν ποικιλίαν καὶ οὕτως ἡ οὐσία αὐτῶν οἱονεὶ ἐκχυνομένη φθάνει εἰς καταπληκτικὴν ἀνάπτυξιν. Διὰ τῆς συμπτύξεως ὅμως ἡ οὐσία τῶν ὄντων προσπαθεῖ νὰ διατηρήσῃ ἐν τῇ ποικιλίᾳ τὴν ἑνότητα, διότι δι' αὐτῆς ἐξασφαλίζεται ἡ ἀτομικὴ καὶ αὐτοτελὴς ἑκάστου ζῶντος ὀργανισμοῦ ὕπαρξις.

Διάπτυξις λοιπὸν καὶ σύμπτυξις ἐκφράζουσι δύο μορφὰς κινήσεως, αἵτινες ἀντιθέτως μὲν πλὴν ἰσορρόπως ἐνεργοῦσαι ἐξασφαλίζουσι τὴν ἀληθῆ ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον.

Ζ'

Τοιαύτη ἀντίληψις τοῦ νόμου τῆς προόδου, ἀσυγκρίτως ἐπιστημονικωτέρα ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἐφαρμόζουσιν οἱ Λατῖνοι ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτῶν ζωῇ, ἐπεκράτησε καὶ ἐρημόσθη εὐδοκίμως ἐν τῇ κατὰ Ἀνατολὰς Ὀρθοδόξῳ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ζωῇ ἡ οὐσία τοῦ νόμου τῆς προόδου συνίσταται ἐν τῇ αὐστηρᾷ διακρίσει τοῦ θείου ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινον καὶ ἐν τῇ ἀνταυγείᾳ τοῦ πρώτου ἐπὶ τοῦ δευτέρου χωρὶς ὅμως νὰ ἐπέλθῃ συγχώνευσις αὐτῶν ἢ μεταβολὴ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἕτερον. Οὕτως ἀντιλαμβανομένη τὴν θεολογικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν πρόοδον ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀδυνατεῖ νὰ ἀποδεχθῇ ὡς θείας προελεύσεως τὰς παπικὰς καινοτομίας, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐναντιώσεως αὐτῶν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως.

Καὶ διὰ τοῦτο ὅτε οἱ Πάπαι ἠξίωσαν ὅπως ἐπιβάλωσι τὰς καινοτομίας αὐτῶν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ὡς δῆθεν ἀληθείας κύρους ἀπολύτου καὶ οἰκουμενικοῦ, ὁ Μέγας Φώτιος μεγαλωστὶ ἐξηγέρθη οὐχὶ ἵνα παρεμποδίσῃ τὴν ἐκκλησιαστικὴν πρόοδον, ἀλλ' ἵνα διαχωρίσῃ τὴν ὑποκειμενικὴν ἀντίληψιν ἀπὸ τὴν ἀντικειμενικήν, τὸ ἀνθρώπινον στοιχεῖον ἀπὸ τὸ θεῖον ἐν τῇ ζωῇ τῆς θεοδμήτου Ἐκκλησίας, εἰς ἕκαστον δὲ ἐξ αὐτῶν καθώρισεν ὑπερόχως καὶ σοφῶς τὴν ἁρμόζουσαν θέσιν ἣν ὤφειλε νὰ κατέχῃ ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ εἰρήνευσις τῶν κατὰ Ἀνατολὰς καὶ Δυσμὰς ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν ὑπὲρ τῆς ὁποίας καθ' ἑκάστην εὔχεται ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀβιάστως καὶ εἰλικρινῶς καὶ ἀδιαρρήκτως εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ μόνον ἐπὶ τῇ βασει τῶν ὄντως φιλελευθέρων καὶ γνησίως εὐαγγελικῶν καὶ προοδευτικῶν ἀρχῶν ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἠγωνίσθη ὁ ἱερὸς Πατριάρχης Φώτος.

Τῆς δὲ τοιαύτης ἑνώσεως ὡς εὐοίωνον προοίμιον δέον νὰ προηγηθῇ ἡ ἀπὸ μέρους τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας ***ἀπόδοσις δικαιοσύνης*** εἰς τὴν ἱερὰν μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις Πατριάρχου Φωτίου, ἀποκηρυττομένων τῶν κατ' αὐτοῦ ἐμπαθῶν καὶ βλασφήμων κρίσεων καὶ τῶν ἀδίκων ἀναθεματισμῶν ὅσους ὁ φανατισμὸς αἰώνων ὅλων ἐπεσώρευσεν.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ ἡμᾶς τοὺς Ὀρθοδόξους ἐξ ἀϊδίου εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸ σωστικὸν ἔργον τοῦ Μεγάλου Πατριάρχου Φωτίου ἐμφορούμενοι θὰ γεραίρωμεν τὴν σεπτὴν Αὐτοῦ μνήμην καὶ θὰ μεγαλύνωμεν Αὐτὸν «ὡς τὸν Ἀποστόλων ὁμότροπον καὶ τῆς Οἰκουμένης Διδάσκαλον», ἅμα δὲ καὶ ὡς τῶν γνησίων Εὐαγγελικῶν καὶ Ἀποστολικῶν παραδόσεων ἔνθεον κήρυκα καὶ γενναῖον πρόμαχον.

Ι. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΡΔΕΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΣΥΜΒΟΛΗ
ΕΙΣ ΤΟΥΣ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ Κ/ΠΟΛΕΩΣ
ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΞΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

* * *

Διάταγμα τοῦ σουλτάνου Σελὶμ Β´ περὶ ἐξορίας εἰς Ἅγιον Ὄρος τοῦ Μητροφάνους Γ´ 89)

Διαταγὴ πρὸς τὸν Καδὴν τοῦ Σκουτάρεως.

Ὁ νῦν ἐν Κων/πόλει πατριάρχης τῶν ἀπίστων Ἱερεμίας παρουσίασεν εἰς τὸν θρόνον μου ἀναφορὰν γνωρίζων ὅτι ὁ ὀνόματι Μητροφάνης κληρικός, πρώην Π/χης Κων/πόλεως, αὐτοκρ. διαταγῇ παυθείς, κατοικῶν δὲ ἐν Σκουτάρει, ἀποπλανᾷ μητροπολίτας τε καὶ ἐπισκόπους καὶ ἄλλους μοναχοὺς καὶ οὐ διαλείπει προκαλῶν σκάνδαλα καὶ ῥαδιουργίας, κωλύων δὲ καὶ τὴν παρ' αὐτῶν εἰς τὸ δημόσιον πληρωμὴν τοῦ ἀναγκαίου χαρατζίου (ἐτησίου φόρου). Ὅθεν πρὸς προφύλαξιν καὶ αὐτῆς τῆς δημοσίου περιουσίας ἀπὸ τῆς εἰρημένης πατριαρχείας (πατρ. ἀξιώματος) ἀνέκαθεν οἱ παυόμενοι πατριάρχαι, συμφώνως πρὸς τὰς ψευδεῖς (θρησκευτικάς) των συνηθείας, διάγουσιν ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Γνωστοποιῶν ὅτι καὶ ὁ εἰρημένος

---

89) Τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἐδημοσιεύθη τουρκιστὶ τῷ 1915 ὑπὸ τοῦ ***Ἀχμὲτ Ρεφὴκ*** βέη, καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Σταμπούλ, («ἡ ζωὴ τῆς Σταμποὺλ κατὰ τὸν ι′ αἰῶνα τῆς Ἐγείρας» σ. 70), μεταφρασθὲν δὲ ἀνεδημοσιεύθη γερμανιστὶ ἐν τῷ γερμανικῷ περιοδικῷ Der Islam (t. IX p. 250),—ἑλληνιστὶ τῷ 1920 ὑπὸ τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου Ἀθηναγόρα (ἐν τῷ ***Ν. Ποιμένι*** Β′ σ. 570—αἱ ἱστορικαὶ μοναὶ κλπ. ὡς ἀνωτ. σ. 62—καὶ τελευταίως ἐν τῷ περιοδικῷ «***ὁ Ποιμὴν***» τῆς μ/λεως Μιτυλήνης, ἔτος Β′ (1934) σ. 16),—γαλλιστὶ τῷ 1929 ἐν Echos d'Orient (t. XXVIII p. 403), καὶ οὐ πρὸ πολλοῦ ἑλληνιστὶ καὶ αὖθις ὑπὸ τοῦ σεβ. Μ/λίτου (***Ἡλιουπόλεως κ. Γενναδίου***) ἐν τῇ Φωτιείῳ αὐτοῦ Βιβλιοθήκῃ ὡς ἀνωτ. σ. 12 καὶ ἰδιαιτέρως ἐν φυλλαδίῳ αὐτοῦ «Τὸ ἐπίσημον κείμενον ἑνὸς τουρκικοῦ ἐγγράφου σχετικοῦ πρὸς τὸν Οἰκουμ. Π/χην Μητροφάνην Γ′. Ἀπάντησις εἰς μίαν ἐπίκρισιν· ΚΠολις. 1934», ἐξ οὗ παραλαμβάνομεν αὐτό.

εἶναι ἀνάγκη νὰ σταλῇ εἰς Ἅγιον Ὄρος, διέταξα νὰ σταλῇ αὐτόσε ὁ ὀνόματι Μηφάνης κληρικὸς συμφώνως πρὸς τὰς ψευδεῖς (θρησκευτικάς) των συνηθείας, οὕτως ὥστε εὐθὺς ὡς φθάσῃ ἡ διαταγή μου νὰ παρουσιάσητε ταύτην εἰς τὸν εἰρημένον ὁπουδήποτε καὶ ἂν εὑρίσκηται οὗτος, καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀναβολῆς προστρέχων εἰς τὸν γεγραμμένον κλητῆρα (τσαούσην) νὰ ἀποστείλῃς αὐτὸν διὰ τούτου εἰς Ἅγιον Ὄρος καὶ κάμῃς νὰ κατοικήσῃ ἐκεῖ, ὅπου ἀνέκαθεν κατὰ τὴν θρησκείαν των διαμένουσιν οἱ παυθέντες πατριάρχαι. Ἐὰν δειχθῇ πείσμων καὶ ἐναντιούμενος νὰ μοὶ δηλώσῃς τοῦτο ἐγγράφως. (*Ἐδόθη εἰς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Σεϊτὰν ὀγλοῦ*).

Τῇ 16 Ζιλχιτζὲ 981.

20) ΙΕΡΕΜΙΑΣ Β΄

Μετὰ τὴν παραίτησιν Μητροφάνους Γ΄ «εὑρέθησάν τινες ἀρχιερεῖς ἐδῶ εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, τὸν ἀριθμὸν ἕως εἴκοσι καὶ ἐπέκεινα [90]), καὶ συνόδου γενομένης ἐκάθησαν μετὰ τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν διὰ νὰ ἐκλέξουν πατριάρχην πρόσωπον καὶ ἄξιον τοῦ ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὀρθῶς καὶ δικαίως ὡς εἰκόνα ἔμψυχος αὐτοῦ. Καὶ ὁμοφώνως ἔκλεξαν καὶ ἐψήφισαν τὸν πανιερώτατον καὶ θεοκόσμητον μητροπολίτην Λαρίσσης κύριον *Ἱερεμίαν*, ἀρχιερέαν δίκαιον, ἄμεμπτον, ἀληθινόν, θεοσεβῆ, ἐλεήμονα, ὅσιον, ἄκακον καὶ ἀμίαντον.... Ἔδωκαν δὲ αὐτοῦ τὸ ***μικρὸν μήνυμα***. Ὥρᾳ δὲ τοῦ ἑσπερινοῦ ἔκαμαν «εὐλογητὸν» κατὰ τὴν τάξιν καὶ μετὰ μέλους ἔψαλλον τὸν ἑσπερινόν, συνηγμένων τῶν πανιερωτάτων μητροπολιτῶν, τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων, τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν, τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων τῆς Πόλης καὶ τοῦ Γαλατᾶ καὶ παντὸς τοῦ χριστωνύμου λαοῦ καὶ ἐβάστουν ὅλοι λαμπάδας ἀναμμένας ἐπὶ χεῖρας. Καὶ μετὰ τὴν τελείωσιν τοῦ ἑσπερινοῦ ὁ τιμιώτατος μέγας οἰκονόμος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ὁ ἐν ἱερεῦσι κύρις Ἀναστάσιος, ὡς πρῶτος τῶν κληρικῶν, ἐστάθη εἰς τὸ μέσον τῆς μεγά-

[90]) Κατὰ τὸν ***Μαλαξὸν*** Ἱερεμίας ὁ Β΄ «φορῶν τὸ ἱερὸν μανδύον μετὰ τῶν ποταμῶν καὶ τὸ πατριαρχικὸν δικανίκιον ἐπὶ χεῖρας ἔχων» προήδρευσε συνόδου ἐξ ἀρχιερέων καὶ τιμιωτάτων κληρικῶν, ἥτις ἀπεφάνθη ἐναντίον τῶν ***σιμωνιακῶν*** ἀποκηρύξασα ἅμα καὶ τὸ ***ἐμβατίκιον***. Οἱ ἀρχιερεῖς ἦσαν 18 μητροπολῖται: ***Ἡρακλείας, Νικαίας, Νικομηδείας, Χαλκηδόνος, Θεσσαλονίκης, Προύσης, Ἀμασείας, Μονεμβασίας, Βερροίας, Παλ. Πατρῶν, Σερρῶν, Λαρίσσης, Ἰωαννίνων, Μελενίκου, Λήμνου, Βιζύης, Λαζίας, Ἰσχανίου*** καὶ 4 ἐπίσκοποι: ***Ραιδεστοῦ, Μυριοφύτου, Μετρῶν,*** καὶ ***Τζερουλοῦ***. Ἐπειδὴ ἡ σύνοδος αὕτη συνῆλθε τῷ 1572 καὶ ἴσως ὄχι πολὺ μετὰ τὴν ἐκλογὴν Ἱερεμίου Β΄, ὑποτίθεται ὅτι σχεδὸν οἱ ὡς ἄνω ἀρχιερεῖς ἦσαν καὶ οἱ μετασχόντες τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ, ἐξαιρέσει τοῦ ***Λαρίσσης***, τοῦ ἀντικαταστήσαντος τὸν Ἱερεμίαν. (Turcogr..... —***Γεδεὼν*** Π.Πιν. 521.—***Κ.Σάθα***, βιογρ. σχεδ. ὡς ἀνωτ. σ. ια΄).

λης Ἐκκλησίας καὶ ἐξεφώνησε μεγαλοφώνως τὸ ***μέγα μήνυμα*** πρὸς τὸν ἅγιον τὸν Λαρίσσης, τὸν ἄνωθεν ὑποψήφιον, ὁ ὁποῖος ἐστέκετο εἰς τὰ θύρη τοῦ ἁγίου βήματος, φορεμένος μετὰ τοῦ πατριαρχικοῦ μανδύου καὶ ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμοφόριον, καὶ εἶπεν αὐτῷ:

«Ἡ θεία καὶ ἱερὰ σύνοδος τῶν πανιερωτάτων μητροπολιτῶν, τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων, τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν, τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων καὶ παντὸς τοῦ χριστωνύμου λαοῦ, προσκαλοῦνται τὴν ἀρχιερωσύνην σου ἀπὸ τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Λαρίσσης εἰς τὸν ὑψηλότατον καὶ μέγαν θρόνον τὸν πατριαρχικὸν τῆς ἁγιωτάτης τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας».

«Τότε ὁ πατριάρχης ἔκαμε τὴν ***εὐχαριστίαν***, κατὰ τὴν τάξιν, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸ πατριαρχικὸν ***δικανίκιον***. Καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἕνας ἕνας κατὰ βαθμόν, ὑπῆγαν καὶ ἐφίλησαν τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ εὐλόγει αὐτούς. Καὶ ἔλαβον αὐτὸν ψάλλοντα τὸ «***Βασιλεῦ οὐράνιε, παράκλητε, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας***» καὶ εἰς τὸν ὑψηλότατον μέγαν θρόνον τὸν πατριαρχικὸν τὸν ἀνέβασαν. Καὶ ἔτρεχαν οἱ χριστιανοί, ἱερωμένοι καὶ κοσμικοί, μετὰ πάσης χαρᾶς καὶ εὐλαβείας καὶ ἐπροσκύνουν αὐτὸν καὶ ἐλάμβανον εὐλογίαν. Καὶ ὡς ἐπροσκύνησεν ὁ λαός, εὐγῆκεν ὁ λαός, εὐγῆκεν ὁ πατριάρχης ἔξω τοῦ ναοῦ καὶ ἐσταμάτησεν, ὡς σύνηθες, καὶ εὐλόγησε πάντας. Καὶ οὕτως ὑπῆγε καὶ ἀνέβη εἰς τὸν θεῖον κελλίον αὐτοῦ, τὸ πατριαρχικόν..... Ἀνήχθη δὲ εἰς τὸν ὑψηλότατον πατριαρχικὸν θρόνον κατὰ τῷ ***ἑπτακισχιλιοστῷ ὀγδοηκοστῷ*** χρόνῳ ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ***μηνὶ Μαΐου πέμπτῃ***. Ἡ πρώτη δὲ λειτουργία τῆς αὐτοῦ παναγιότητος ἐγένετο ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ***τὰς δεκαπέντε τοῦ αὐτοῦ μηνός***, γενομένης παρρησίας μεγάλης καὶ συνάξεως ἀρχιερέων, κληρικῶν καὶ ἀρχόντων καὶ ἄλλων πολλῶν χριστιανῶν».

«Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἔλαβε τὸ πεσκέσιον, ταῖς δύο χιλιάδες τὰ φλωρία, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν τευτερτέρη καὶ τὰ ἐπαρέδωκεν εἰς τὸν χαζανᾶν τῆς βασιλείας. Τότε ὁ τευτερτέρης ἔλαβε τὸν πατριάρχην καὶ ὑπῆγε καὶ ***ἐφίλησε τοῦ βασιλέως τὴν χεῖρα,*** κατὰ τὴν εὐεργεσίαν ὅπου ἔχουν οἱ πατριάρχαι ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ σουλτὰν Μεχεμέτη, τοῦ πρώτου βασιλέως ὅπου ἐπῆρε τὴν Πόλιν, ὅτι ὅποιος γένει πατριάρχης νὰ φιλῇ τοῦ βασιλέως τὴν χεῖρα. Καὶ ἔτσι ὅρισεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἔλαβε ***μπαράτιον*** ἀπ᾽ αὐτοῦ καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν τοῦ ἔδωκε καὶ δεσποτείαν εἰς πάντας τοὺς εὐσεβεῖς χριστιανούς, ἱερωμένους καὶ λαϊκούς, καὶ νὰ κάμῃ κατὰ τὸν νόμον καὶ τὴν πίστιν αὐτοῦ, νὰ μὴ δὲν ἔχῃ κανένα ἐμπόδιον ὑπό τινος. Ἦτον δὲ τότε βασιλεὺς ὁ σουλτὰν Σελήμης» (Μάλ).

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἡ ἄνοδος Ἱερεμίου Β′ τοῦ Τρανοῦ [91]) εἰς τὸν θρόνον ἐγένετο τῇ 5ῃ Μαΐου 1572, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ, μετὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Σαμαρείτιδος, ἐφ' ὅσον ἡ ἑορτὴ τῆς θείας Ἀναλήψεως συνέπιπτε τῇ 15ῃ τοῦ ἰδίου μηνός.

Σελὶμ Β′ θανόντα (12 Δ/βρ. 1574) διεδέχθη ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μουρὰτ Γ′ (21 Δ/βρ.) 1574), κατὰ τὸ παράδειγμα δὲ τῶν ὑποτεταγμένων τῇ βασιλείᾳ αὐθεντῶν καὶ λοιπῶν «ὁ πατριάρχης λαβὼν τὸ διατεταγμένον πεσκέσιον, ἤτοι ***κανίσκιον***, τὰς δύο χιλιάδες τὰ φλωρία, ὑπῆγε καὶ ἐπροσκύνησεν αὐτὸν καὶ τὴν ***χεῖρα αὐτοῦ ἐφίλησε***, ὡς ἔναι συνήθεια τῶν πατριαρχῶν, καὶ τὸ ***μπαράτιον*** αὐτοῦ ἐβεβαίωσεν, ὅπερ τοῦ ἔδωκεν ὁ ἀποθανὼν πατὴρ αὐτοῦ σουλτὰν Σελήμης και ὅρισε καὶ ἔδωκαν αὐτοῦ καὶ ἄλλο ***νέον μπαράτιον***, ὅτι κατὰ τὴν πίστιν του νὰ ὁρίζῃ καὶ νὰ κρίνῃ μητροπολίτας, ἀρχιεπισκόπους, ἱερεῖς, καὶ πᾶσαν ἄνθρωπον ρωμαῖον, καὶ ἐκκλησίας καὶ μοναστήρια καὶ ὅποιος φανῇ ἐναντίος τοῦ μπαρατίου τούτου νὰ παιδεύηται μεγάλως παρὰ τῆς αὐτοῦ βασιλείας» (Μαλ) [92]).

Ἐν τῷ μεταξὺ πολλαχῶς διενοχληθεὶς ὑπὸ τοῦ προκατόχου αὐτοῦ

---

[91]) Οἰκογενειακὸν ἐπώνυμον. (**Turcogr.** σ. 491.—***Σάθα*** ὡς ἀνωτ. σ. δ′. σημ. 3).

[92]) Ἐπὶ τῆς α′ πατριαρχείας Ἱερεμίου Β′ διεξήχθη μετ' αὐτοῦ ἡ περίπυστος ἀλληλογραφία τῶν Διαμαρτυρομένων ἐπιζητησάντων τὴν ἕνωσιν μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. (**Turcogr.** 410-418, 420-23, 428, 431, 432, 440, 488, 496. — ***Σάθα*** ὡς ἀνωτ. σ. ιη′-με′, μη′-νγ′.—Acta et scripta theologorum Wirtembergensium et Patriarchæ Constantinopolitani D. Hieremiæ, quæ utrique ab anno MDLXXVI usque ad annum MDLXX de Augustana Confessione inter se miserunt græce et latine ab iisdem theologis edita. Witebergæ in officina hæredum **Iohannis Cratonis**, anno MDLXXXIIII. — Ὁ Πατριάρχης Ἱερεμίας Β′ ὁ Τρανὸς καὶ αἱ πρὸς τοὺς Διαμαρτυρομένους σχέσεις κατὰ τὸν ιστ′ αἰῶνα ***Β. Α. Μυστακίδου*** ἐν ***Ἐκκλ. Ἀληθ.*** ΙΔ′ σ. 300, 310, 317.—***τοῦ αὐτοῦ***, ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας Β′ ὁ Τρανὸς καὶ προσωπογραφία αὐτοῦ, αὐτόθι σ. 283.—***Ι. Μεσολωρᾶ*** Συμβολικὴ τῆς Ὀρθ. Ἀνατ. Ἐκκλησίας τόμ. Α′ Ἀθῆναι 1883.—Συμβολικὴ ἐξ ἀπόψεως ὀρθοδόξου, ἔκδ. β′ Ἀθῆναι 1930 σ. 44, ὑπὸ ***Χρ. Ἀνδρούτσου — Χρυσοστόμου, Ἀρχ/που Ἀθηνῶν*** ἐπὶ τῶν σχέσεων τῶν ὀρθοδόξων πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους κατὰ τὸν ιστ′ αἰῶνα ἐν ***Θεολογία*** Γ′ σ. 27, 29-31, 33.—**Kimmel** Monumenta Fidei ecclesiæ orientalis. Jenae 1850. — ***Φ. Βαφείδου*** ἐκκλ. ἱστ. Γα′ σ. 45-52.—***Α. Δ. Κυριακοῦ*** ἐκκλ. ἱστ. 49, 86 ἑξ. 136.—**A. Pichler** geschichte der Kirchl. Trennung κλπ. ὡς ἀνωτ. σ. 461. — Ἀλλὰ καὶ μετὰ τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας ἐπῆλθε ἐπικοινωνία κατὰ τὴν β′ αὐτοῦ πατριαρχείαν, ἐξ ἀφορμῆς τῆς μονομεροῦς ὑπὸ τοῦ Πάπα Γρηγορίου ΙΓ′ γενομένης ἡμερολογιακῆς μεταρρυθμίσεως. Καὶ εἶνε μὲν γεγονὸς ἱστορικῶς ἀληθὲς —κατόπιν τοῦ ὑπὸ τοῦ αἰδ. **G. Hofmann** δημοσιευθέντος φωτογραφικοῦ ἀποτυπώματος τῆς πρὸς τὸν ἐν λόγῳ Πάπαν ἀπαντητικῆς ἐπιστολῆς Ἱερεμίου Β′ «ἀπὸ Αὐγούστου, ἰνδικτ. ια′ (1583)»—ὅτι ὁ πατριάρχης ἀπεδέχθη κατ' ἀρχὴν τὴν προτεινομένην μεταβολήν, ἐζήτησε δὲ μόνον διετῆ προθεσμίαν πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτῆς,

Μητροφάνους Γ΄ 93) ἐξεβλήθη ἐν τέλει τοῦ θρόνου τῇ 29 Ν/βρίου 1579, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, καθαιρεθεὶς μάλιστα ὑπ' ἐκείνου μετ' οὐ πολὺ—πιθανῶς κατὰ Δ/βριον 1579 ἢ καὶ ἀρχὰς 1580. «Ἐπεὶ δὲ ὁ αὐτὸς κὺρ Μητροφάνης, περιποιούμενος ἑαυτῷ μείζονα ἔτι ἀσφάλειαν, καθαίρεσιν ἠθέλησε ποιῆσαι κατὰ τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου (Ἱερεμίου), τοιαῦτά τινα αἰτιάματα προέφερε: **πρῶτον**, ὅτι ἠθέτησε τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ, ἣν ἔλεγε πεποιηκέναι, ὁμολογήσας εἶναι ὑπὸ καθαίρεσιν, εἴγε ὅλως αὐτὴν ἀθετήσῃ ...... **δεύτερον**, ὅτι ἀνάβασιν τῆς ἐκκλησίας ἐποίησεν ἐξωτερικήν.... **τρίτον**, ὅτι τρὶς ἐμηνύθη παρὰ ἀρχιερέων καὶ οὐκ ἀπήντησεν...... δι' ἃ πάντα (αἰτιάματα) οἱ τότε παρόντες ἀρχιερεῖς πολλὰ σπουδάσαντες ἐκφυγεῖν καὶ μὴ ψηφίσασθαι τὴν καθαίρεσιν, τέλος οἱ μὲν βίᾳ καὶ ἀπειλῇ καθαιρέσεως, οἱ δὲ ἀνάγκῃ ἄλλῃ τε καὶ φιλίᾳ συνέθεντο καὶ τὴν ἀσύστατον καὶ παρὰ κανόνας καθαίρεσιν ἐποιήσαντο κατὰ πάντα ὁμοίαν οὖσαν καὶ ἀκόλουθον τῇ κακῶς γεγονυίᾳ ἀθωώσει τοῦ γέροντος κὺρ Μητροφάνους» 94).

Κατ' Αὔγουστον 1580, εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατον Μητροφάνους Γ΄ (9 Αὐγ. τοῦ 1580) συνελθοῦσα ἐπὶ τούτῳ σύνοδος προέβη εἰς τὴν ἄρσιν τῆς καθαιρέσεως τοῦ Ἱερεμίου διὰ τῆς ἀναιρέσεως τῶν ὡς ἄνω τριῶν αἰτιαμάτων καὶ κατηγοριῶν ἐναντίον αὐτοῦ καὶ εἶτα εἰς τὴν καὶ αὖθις ἀποκατάστασιν αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον 95), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ὅμως κατεβιβάσθη καὶ δευτέραν φορὰν, πιθανῶς τέλη Φ/ρίου ἢ ἀρχὰς Μαρτίου 1584. Ρα-

---

εἶνε ὅμως ἐξ ἴσου ἀληθὲς ὅτι δὲν ἐτήρησε τὴν δοθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ὑπόσχεσιν πεισθεὶς πάντως ἐκ τῶν πραγμάτων ὅτι ἡ ἡμερολογιακὴ μεταρρύθμισις ἀπέβλεπεν ἀπ' εὐθείας εἰς σκοποὺς προπαγανδικούς, διὸ καὶ προέβη εἰς καταδίκην καὶ ἀποκήρυξιν αὐτῆς. (***Χρυσοστόμου Α. Παπαδοπούλου*** Ἀρχ/που Ἀθηνῶν, σχέσεις ὀρθοδόξων καὶ λατίνων κατὰ τὸν ιστ' αἰῶνα, ἐν *Θεολογία* Γ΄ 260 ἑξ.—Ι΄ (1932) σ. 180 ἑξ. — **Georg Hofmann** Griechische Patriarchen und Römische Päpste Untersuchunchen. u. Texte: Patriarch Ieremias II κλπ. ἐν **Orientalia christiana** t. XXV. Roma 1932 σ. 227 ἑξ.—***Σάθα*** ὡς ἀνωτ. σ. ξστ΄.).

93) Σχετικῶς πρὸς τὴν διενόχλησιν ταύτην ὅρα σημ. ὑπ. ἀρ. 84.—Εἰς τοιαύτην δὲ ὀξύτητα ἔφθασαν αἱ μεταξὺ τῶν δύο πατριαρχῶν διενέξεις ὥστε ἠναγκάσθη ὁ σουλτάνος νὰ ἀπειλήσῃ μετατροπὴν τοῦ πατριαρχείου εἰς τέμενος, κατὰ τὴν πληροφορίαν τοῦ γνωστοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλίας **Germigny**, γράφοντος κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1580 πρὸς ***Αἰκατερίνην τῶν Μεδίκων***: «Les deux patriarques Grecz, dont j'ay escript à Votre Majesté, sont encore en différent et ne se peuvent appaiser, lesquels ce Seigneur a menacer, où ils ne demeureroient en repos, de prendre le patriarchat, église et palais y joinct et en faire une mosquée». (**E. Charrière** Négot. de la France κλπ. ὡς ἀνωτ. III΄ σ. 897. — ***Σάθα*** βιογρ. σχεδ. κλπ. σ. μζ΄.).

94) ***Σάθα*** ὡς ἀνωτ. σ. 149.

95) ***αὐτόθι*** σ. 148-152. Τὸ κείμενον δημοσιεύεται κατωτέρω.

διουργίαις δηλ. τοῦ Καισαρείας Παχωμίου «οἱ τοῦ πατριάρχου... ἐχθροὶ πολλὰ συρράψαντες ὑπὸ καταδίκην καὶ κίνδυνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐποίησαν αὐτὸν» ἀνάρπαστον νύκτωρ γενόμενον ἀπὸ τοῦ πατριαρχείου καὶ δέσμιον ἐπ' ἀρκετὸν, εἶτα δὲ καὶ ὑπὸ περιορισμὸν κρατηθέντα, παρὰ τὰς ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς παρακλήσεις καὶ ἐνεργείας ἀπὸ μέρους τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ ἄλλων ἐπισήμων παραγόντων περὶ ἀπελευθερώσεως καὶ ἀποκαταστάσεως αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον. Τοὐναντίον μάλιστα ὁ ἐν τῷ μεταξὺ ἐπιβὰς τοῦ τελευταίου τούτου Παχώμιος ἐνήργησε «καὶ μὲ ὁρισμὸν ἐξώρισε τὸν Ἱερεμίαν εἰς τὴν Ρόδον διὰ ξηρᾶς» (Χρονογρ.)—κατ' Ἀπρίλιον ἢ Μάϊον ἰδ.ἔ.—ἄνευ ἐννοεῖται κανονικῆς παραιτήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου 96). Καὶ ἐγένοντο μὲν καὶ πάλιν πολλὰ διαβήματα ὑπὲρ τοῦ Ἱε-

---

96) Ὁ αὐτὸς ὡς ἄνω πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας de **Germigny** ἔγραφε ***Ἐρρίκῳ τῷ Γ'*** ἀρχὰς Μαρτίου 1584, τὰ ἑξῆς σχετικά, κατὰ τὸ τότε γαλλικὸν ἰδίωμα: «J'en remarqueray deux particuliers effects, l'un en l'opprobre, et injustice usée vers le patriarque de Constantinople, l'ayant soubz coulleur d'une faulse demande à luy faicte de quantité de deniers par homme de fort basse condition, cy-devant de Grec faict Turc, suivie en après de trois ou quatre manifestement faulses et attltrées accusations, faict enlever et conduire honteusemnt les fers au col et aux mains et en la compaignie d'un boureau, despuis le patriarchat jusques au lieu des capigiz, soubz la première porte du grand serrail, lieu accoustumé ne mettre que ceulx destinés à la mort. Combien qu'après y avoir esté détenu en grande détresse par l'espace d'environ dix jours, ils l'en auroient sorti à l'instance du janissaire-aga et relasché ce jour-là en la maison d'un Grec, comme avec contenance de le vouloir remettre en son lieu. Toutesfois le lendemain il fut enlevé de rechef de là et mené en celle du dict aga des janissaires, où il se retrouve de présent, soubz prétexte de vouloir informer de ses accusations. Et y auroient quant et quant admis ung certain caloyer de Metelin qui en faisoit instance, moyennant l'offre par luy faicte d'accroistre le tribut annuel et de dix mil escur de présent à ce Seig^nr^. Pour une fois encore que icelluy en soit estimé de tous très indigne et incapable et comme tel rebuté de tout le peuple de ceste Eglise, qui partout crie et esclame tout d'une voix pour la deslivrance, absolution et réintégration du détenu et que notamment ils n'en recognoistront ny accepteront aultre».—Ὁ αὐτὸς πρέσβυς ἐσημείου σχετικὰ καὶ ἐν τῇ ἀπὸ 20 Μαρτίου ἰδ. ἔ. ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς Ἐρρῖκον τὸν Γ', ὅστις ἀπὸ 11 Μαΐου ἰδ. ἔ. ἔγραψε πρὸς τὸν σουλτάνον Μουρὰτ Γ' συνηγορῶν ὑπὲρ τοῦ Ἱερεμίου, συγχρόνως δὲ καὶ πρὸς τὸν Μ.Βεζύρην καὶ τὸν ἀγᾶ τῶν Γενιτσάρων, ἐπανέλαβε δὲ τὴν σύστασιν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ Ἱερεμίου γράφων τῇ 22 Ἰουνίου ἰδ. ἔ. πρὸς τὸν **Germigny**, ὅστις πάλιν ἐπιστέλλων αὐτῷ τῇ 7 Αὐγ. ἰδ.ἔ. ἐσημείου: «Où sy bien il y a peu d'espoir de quelque bon effect d'iceluy, pour avoir le dict patriarche esté convaincu (disent ceux-cy) d'avoir baptisé quelques enfants nez de père et mère Turcs et tenans mesmes partant que ce Seign^r^ ayt encore usé de grand douceur et misericorde en son endroit, lui laissant la vie et le confinant seulement en l'isle de Rhôdes, où il se retrouve jà depuis quelques

ρεμίου, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος. «Πολλῆς ἀξιώσεως παρὰ παντὸς τοῦ Γένους σχεδὸν γεγονυΐας διὰ τὸν ἁγιώτατον κύριον Ἱερεμίαν, λυθῆναι μὲν τῆς ἐξορίας, ἀποκαταστῆναι δὲ τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ ὅλως οὐκ ἔνευσεν ὁ κρατῶν· τὸ δ' ἀληθὲς αἴτιον οὐδεὶς οἶδε κυρίως θρυλλουμένων τινῶν», ἔγραφεν ἀπὸ 1 Μαρτίου 1585 Θεοδόσιος ὁ Ζυγομαλᾶς πρὸς Μαρτίνον τὸν Κρούσιον 97). Ἐν Ρόδῳ διαμένων ὁ Ἱερεμίας φαίνεται σκεφθεὶς νὰ ὑποβάλῃ κανονικὴν παραίτησιν καὶ λάβῃ εἶτα προεδρικῶς τὴν Χίον πρὸς ἀνάπαυσιν αὐτοῦ 98), ἀλλὰ κατ' Ἀπρίλιον ἢ Μάϊον τοῦ 1586, παυθέντος Θεολήπτου Β', διενηργήθη διὰ βασιλικοῦ ὁρισμοῦ ἡ ἄμεσος ἐπάνοδος τοῦ Ἱερεμίου εἰς βασιλεύουσαν, ἔνθα καὶ ἀφίκετο πιθανῶς τὸ θέρος ἢ τὸ φθινόπωρον τοῦ ἰδίου ἔτους 1586, «καὶ ηὗρε τὴν ἐκκλησίαν (=τὴν Παμμακάριστον) σμαγίδι καὶ ἔκλαυσε πολλὰ καὶ ἐὰν τὸ ἤξευρε δὲν ἤρχετο, μόνον ἀπέμενεν εἰς τὴν Πάτμον· λοιπὸν ἐκάθισεν εἰς τὰ ὀσπήτια τῶν Βλάχων. . . . . » 99).

Μελετήσας ἐπιτοπίως τὴν δημιουργηθεῖσαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀξιοθρήνητον κατάστασιν κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπροθύμως εἶχε πρὸς ἀνάληψιν καὶ αὖθις τῶν εὐθυνῶν τοῦ θρόνου θεωρῶν αὐτὰς «βάρος δυσκατόρθωτον», κατόπιν ὅμως πολλῶν παρακλήσεων ἐνέδωκεν, ἴσως κατὰ τὰς ἀρχὰς ἂν μὴ κατὰ τὰ μέσα τοῦ 1587. Αὐτὸς οὗτος ὁ Ἱερεμίας γράφων πολὺ ὑστερογότερον, πιθανῶς κατ' Αὔγουστον 1590, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, σχετικῶς πρὸς τὰ συσσωρευθέντα χρέη τῆς Ἐκκλησίας, ἐδικαιολόγει ὡς ἑξῆς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀποδοχὴν τῶν εὐθυνῶν τοῦ θρόνου: «Ταῦτα τοίνυν ὁρῶσα ἡ μετριότης ἡμῶν, ***καίπερ πλεῖστα παρακαλουμένη τὸν θρόνον αὐτῆς ἀναλαβεῖν, πρῶτον μὲν ὤκνει περὶ τὸ πρᾶγμα, πρὸς τοσοῦτον ἀφορῶσα δυσκατόρθωτον βάρος καὶ ὑπεχώρει ὡς ἐφικτόν***. Ἐπειδὴ δὲ προφανῶς ἔγνωμεν ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν δυναστῶν, πλούσιοι καὶ μεγάλοι,

---

mois». (**E. Charrière** ὡς ἀνωτ. IV Paris 1860 p. 265, 267, 274, 282, 295, 297.— ***Σάθα*** ὡς ἀνωτ. σ. ξθ' σημ. 1, οα'-οδ' 12, 138).

97) ***Θεολογία*** Η' 164.—***Σάθα*** ὡς ἀνωτ. σ. 13, 153.

98) ***Σάθα*** ὡς ἀνωτ. σ. 15, 154, 155.

99) Ἡ ἀφ' ἡμῶν ἀφαίρεσις τῆς *Παμμακαρίστου* καὶ ἡ μεταφορὰ τοῦ πατριαρχείου εἰς τὴν πενιχρὰν ἐκκλησίαν τοῦ ***Βλὰχ-σεραγίου***, τὴν ἐπ' ὀνόματι τῆς Παναγίας ἡμῶν Δεσποίνης Θεοτόκου ***Θεραπείας***, τῆς ἐπονομαζομένης καὶ ἄλλως ***Παραμυθίας***, ἐγένετο εὐθὺς μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Θεολήπτου Β', μεταβαίνοντος εἰς Βλαχίαν, κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον ἢ Μάϊον 1586, ἐπὶ τῆς τοποτηρητείας τοῦ διακόνου Νικηφόρου. (ὅρα σημ. 5.—**Turcogr.** 168,189,211. — ***Σάθα*** ὡς ἀνωτ. σ. οε'-πβ'. — **Crusii, Annales Suevici** σ. 825.—***Χάμμερ*** ἱστορ. τῆς ὀθ. αὐτοκρ. ὡς ἀνωτ. Ε' σ. 277. — Ἱστορία τῆς Ρωσσ. Ἐκκλησίας κατὰ μετάφρ. ὑπὸ ***Θεοδώρου Βαλλιάνου*** Ἀθῆναι. 1851 σ. 143, 148, 329, 378.—***Θεολογία*** ΣΤ' 178β, 182β, Η' 196.—***Ἐκκλ. Ἀλήθ.*** Β' 791-96).

ἀπειπόντες καὶ ἀπογνόντες τὴν ἀπόληψιν τῶν χρημάτων αὐτῶν, ἔμελλον μὴ ἀναδεχομένων ἡμῶν, εὑρεῖν ἕνα τινὰ τῶν τυχόντων καὶ ἐξ ἐράνου καταστῆσαι αὐτὸν εἰς τὴν τοιαύτην ἀρχὴν καὶ διοίκησιν καὶ ἀφανίσαι τὸν σμικρὸν τοῦτον σπινθῆρα τῆς τάξεως ἡμῶν, ἵνα μὴ γέλωτας ὀφλήσωμεν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, ***ὑπείξαμεν τῇ δεήσει τῆς ἐκκλησίας*** καὶ ἀνεδεξάμεθα οἰκονομῆσαι τὰ πράγματα, ***νεύσει τοῦ βασιλέως***, δαπανήσαντες ὅτι πλεῖστα, ἵνα μὴ προστεθῇ καὶ πάλιν αὔξησις εἰς τὸ πεσκέσιον». Ἀπευθυνόμενος δὲ καὶ πρὸς τὸν λαὸν—ἴσως ὀλίγον μετὰ τὸν Αὔγουστον 1590—καὶ ζητῶν τὴν καταβολὴν τῆς πατριαρχικῆς ζητίας ἐσημείου ὡσαύτως τὰ ἑξῆς σχετικά: «Ἐπειδὴ δὲ νῦν εὐδοκίᾳ θεοῦ καὶ τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρὸς καὶ νεύσει τοῦ πολυχρονίου βασιλέως παρεγένετο εἰς Κωνσταντινούπολιν ἡ μετριότης ἡμῶν καὶ ***πολλὰ παρακληθεῖσα ὑπὸ πάντων*** εἰς τὸ ἀναλαβεῖν πάλιν τὸν πατριαρχικὸν αὐτῆς θρόνον, εἰς διόρθωσιν πάντων καὶ σύστασιν τῆς Ἐκκλησίας Χριστοῦ, αὐτὴ δὲ ἰδοῦσα τὰ πολλὰ βάρη καὶ χρέη.... παραιτήσασθαι ἔμελλε πάντως καὶ ἀπελθεῖν εἰς ἀνάπαυσιν καὶ περισσότερος χαλασμὸς καὶ ἀφανισμὸς ἔμελλεν εἰς πάντας γενέσθαι πάλιν, ***κατεπείσθη εἰς τοῦτο καὶ χεῖρα ἐφίλησε καὶ τὸν θρόνον αὐτῆς τὸν πατριαρχικὸν ἀνεδέξατο καὶ ἀνέλαβε....*** »[100]).

Μεταβὰς εἰς Ρωσσίαν κατὰ Ἰούνιον 1589 διὰ λογίαν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, ἐπανῆλθεν εἰς βασιλεύουσαν κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1590 [101]). Κατὰ

---

[100]) ***Σάθα*** ὡς ἀνωτ. σ. 161, 166.

[101]) Ὁ Ἱερεμίας κατὰ Μάϊον 1588 εὑρίσκετο ἐν ΚΠόλει (***Ἐκκλ. Ἀλήθ.*** ΙΔ' 320), ὁπόθεν ἀναχωρήσας κατέφθασεν διὰ Βλαχίας καὶ Λιθουανίας-Πολωνίας εἰς Σμολένσκην τῆς Ρωσσίας κατὰ Ἰούνιον ἰδ. ἔτους καὶ εἰς Μόσχαν τῇ 13 Ἰουλίου ἰδ.ἔ. Ἐπευλογήσας τὴν εἰς πατριαρχικὴν ἀξίαν ἀνάδειξιν τῆς Ρωσσ. Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐκλογὴν καὶ ἐγκαθίδρυσιν τοῦ πρώτου αὐτῆς πατριάρχου Ἰὼβ ἀνεχώρησεν ἐκ Μόσχας κατὰ Μάϊον 1589, ἵνα διὰ τῶν αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν ἄφιξιν αὐτοῦ μερῶν ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ἴδια. Μαρτῖνος ὁ Κρούσιος ἀπαντῶν ἀπὸ 7 8/βρ. 1589 εἰς τὸν Ἱερεμίαν παραδέχεται αὐτὸν ἐν ***Μοσχοβίᾳ διάγοντα*** (***Ἐκκλ. Ἀλήθ.*** ΙΔ. 311). Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἤδη κατὰ Ν/βριον 1589, ὁ Ἱερεμίας εὑρίσκετο ἐν Ταρνοπόλει, προεδρεύσας ἐκεῖ συνόδου Ρώσσων ἀρχιερέων καὶ ἐκδόυς σιγίλλιον ὑπὲρ τῆς ἐν Λεοβίᾳ ἀδελφότητος τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (Σιγίλλιον τοῦ Οἰκουμ. Π/χου Ἱερεμίου Β' ὑπὸ ***Α. Π. Κεραμέως*** ἐν τῷ ***Ἡμερολογίῳ*** τῶν Ε. Φ. Καταστημάτων. Ἔτος Α' (1905). ΚΠολις σ. 459 ἑξ.). Ἐκεῖθεν κατῆλθεν εἰς Μολδοβλαχίαν φιλοξενηθεὶς ἐπὶ χρόνον τινὰ παρὰ τοῖς ἡγεμόσι Βλαχίας καὶ Μολδαβίας καὶ διελθὼν πιθανῶς παρ' αὐτοῖς τὴν ἐποχὴν τοῦ χειμῶνος, κατὰ δὲ τὸ ἔαρ 1590 ἐπανῆλθεν εἰς ΚΠολιν ἐφωδιασμένος καὶ διὰ γράμματος συστατηρίου τοῦ Τσάρου Θεοδώρου Ἰβάνοβιτσ πρὸς τὸν Σουλτάνον Μουράτ. (***Θεοδ. Βαλλιάνου*** ἱστ. τῆς Ρωσ. Ἐκκλησίας κλπ. ὡς ἀνωτ. σ. 142 ἑξ. 152, 322 ἑξ.—***Φ. Βαφείδου*** ἐκκλ. ἱστορ Γα' 95, 159, 163, 191 ἑξ. 204. — ***Δ. Κυριακοῦ*** ἐκκλ. ἱστ. Γ' 203. — ***Καλλ. Δελικάνη***·

Μάϊον ἰδ. ἑ. φέρεται ὑπογράψας καὶ ἀποστείλας τῷ Τσάρῳ Θεοδώρῳ Α' Ἰβάνοβιτς «συνοδικὸν τόμον» σχετικὸν πρὸς τὴν ἐγκαθίδρυσιν καὶ τὴν κατάταξιν τοῦ Ρώσσου Πατριάρχου Ἰώβ πέμπτου μετὰ τὸν Ἱεροσολύμων [102]). Ἡ ἐφεξῆς πατριαρχεία τοῦ Ἱερεμίου διηνύθη ἀπερίσπαστος ἄχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἐπελθόντος περὶ τὰ τέλη τοῦ 1595. Γνωστὸν ἄλλως τε τὸ ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1595 γράμμα αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς τῆς Δύσεως καὶ τῆς Πελοποννήσου [103]). Ἐτάφη πιθανῶς ἐν τῷ ἱ. ναῷ τῆς Παραμυθίας, τῷ τότε Πατριαρχείῳ, σώζεται δὲ ἡ προσωπογραφία αὐτοῦ [104]).

Πατριαρχ. ἔγγραφα Γ' 9 ἑξ. 24.—***Μ. Ε. Ἐγκ.*** ΚΑ' 383.—***Σάθα*** ὡς ἀνωτ. σ. πγ' ἑξ. 17-25, 39-98.—*Θεολογία* Γ' 267, 268.—***Ἐκκλ. Ἀλήθ.*** ΙΔ' 284, 310, 317.—***Περιοδικὸν*** Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγου ΙΒ' σ. 144.—**W. Regel** analecta ὡς ἀνωτ. σ. 85.—Supplement. ad historica Russica monumenta. Petropoli 1840, σ. 150.—***Σ. Ζαμπελίου*** καθίδρυσις Ρωσ. Π/χείου Ἀθῆναι 1856).

[102]) ***Κ. Δελικάνη*** ὡς ἄνω Γ' 26.—***Θ. Βαλλιάνου*** ὡς ἄνω σ. 363.

[103]) ***Σάθα*** ὡς ἀνωτ. σ. 194.—***Ἐκκλ. Ἀλήθ.*** ΚΔ' 338.

[104]) Εὕρηται ἐν τῇ **Turcogræcia** (σ. 106), ἐξ ἧς καὶ ἀλλαχοῦ (***Γεδεὼν*** Π.Πίν. 536, 712.—***Κ. Ν. Παπαμιχαλοπούλου*** ἡ μονὴ τοῦ ὄρους Σινᾶ. Ἀθῆναι 1932 σ. 421).—Προσωπογραφίαν Ἱερεμίου Β' οὐχὶ ἐν εἰκόνι, ἀλλ' ἐν εἴδει ἐντυπώσεων περιγράφει ὁ γνωστὸς *Στέφανος Γκερλάχιος* (Türkisch. Tagebuch ὡς ἀνωτ. σ. 29. —***Ἀνάπλασις*** ὡς ἀνωτ. σ..... —***Ἐκκλ. Ἀλ.*** ΙΔ' 285.—***Δελτίον*** ἱστ. καὶ ἐθν. Α' 31).

— Περὶ Ἱερεμίου Β' καθόλου ὅρα: **Turcogr.** 43, 176, ἑξ. 185, 205, 211-12, 260, 292, 415, 422, 428, 431, 432, 486. 487, 491, 496, 501, 502.— **Bandurii** 216, 227·—***Χρονογρ.*** Δωροθέου σ. 9-25.—***Μ. Ἀθηνῶν*** Γ' 401, 402.—***Κούμας*** Ζ' 438. —***Ὑψηλ.*** σ. 108, 113, 116, 118, 119.—***Μαθᾶς*** 181, 183.—***Γεδεὼν*** 518, 524, 531. —***Βυζαντίου*** Β' 531.—*Κρουμβάχερ* Γ' 716.—***Δυοβουνιώτου*** σ. 78, 79, 80, 81.—**E. Legrand** Notice biograph. sur J. et Th. Zygomalas σ. 93, 97, 184.—***Τοῦ αὐτοῦ*** bibliogr. hellen. au XVIII s. t. I Paris 1918 σ. 205, 479, 480.—**Le Quien** I 325, 327.—**Vailhé** σ. 1310, 1425.—***Φ. Βαφείδου*** ἐκκλ. ἱστ. Γα' 101, 118, 127, 129, 134, 140, 143.—***Μ. Ἡλιουπ. Γενναδίου*** Φωτίειος Βιβλιοθήκη ὡς ἀνωτ. σ. 3, 109, 111, 131. — ***Κ. Σάθα*** βιογραφικὸν σχεδίασμα περὶ Ἱερεμίου Β'. Ἀθῆναι 1870.—***Τοῦ αὐτοῦ*** Μεσ. βιβλιοθ. Γ' 548.—***Τοῦ αὐτοῦ*** Νεοελλ. βιβλ. σ. 186.—***Κ. Δελικάνη*** πατρ. ἔγγραφα Α' 197, 276, 296, Β' 332, Γ' 277.—***Ὀρθοδ.*** Γ' 31.— ***Θεολογία*** Β' 178, Λ' 33, 260. 261, 262, 263, 265 ἑξ. 306, Δ' 180, Ε' 176, ΣΤ' 17β,180β' 290, Ζ' 199, Η' 195, Θ' 410.—***Μ. Ε. Ἐγκ.*** ΙΒ' 878.—Λεξ. ***Ἐλευθερουδάκη*** ΣΤ' 670.—***Θρακικὰ*** παράρτημα Γ' τόμου σ. 85,90,102.—***Ἑλληνικὰ*** Β' 130,133, Γ'48, 49. —***Ἑλληνομνήμων*** Β' 144, Γ' 379, Δ' 361, ΣΤ' 182, Ι' 135, 294, 355,483,486, ΙΔ' 103, 234, ΙΕ' 175, 423. — ***Περιοδικὸν*** Ἑλλ. Φ. Συλλ. τόμ. Ι' σ. 23, 50, ΙΖ' σ. 54. ***Παράρτημα*** ΙΖ' νόμ· σ. 6, 16, 22, 24.—***Παράρτημα*** Κ-ΚΒ' τόμ. σ. 96, 97.—*Μαυρογορδ.* ***βιβλιοθ.*** Α' 120, 136, 172, 173.—***Ἀλήθεια*** Α' 105.—***Ἐκκλ. Ἀληθ.*** Β' 729 ἑξ. Δ' 229, 398, 449, Ε' 36, 37, Η' 393, ΙΒ' 356, 371, ΙΘ' 36, 68, 256, 418, 483, ΚΔ' 302, 338. — ***Ζαβίρα*** ὡς ἀνωτ. σ. 336, 342.—***Α. Δημητρακοπούλου*** Ὀρθόδοξος Ἑλλὰς σ. 127.—***Βυζαντινὰ Χρονικὰ*** τόμ. Ζ' 686 688, 691, παράρτημα 10ον τόμου σ. 47.—***Γεδεὼν*** Χρονικὰ πατρ. οἴκου καὶ ναοῦ σ. 54-58, 63, 108, 141,

146, 147, 150-152.—*Τοῦ αὐτοῦ* κανονικαὶ διατάξεις Α' σ. 33, 34, 38, 41, Β' 72.— Κανονικὸν Δίκαιον Ἱεροσολ. ἐπὶ Σινᾶ *Π. Νεοκλέους* ΚΠολις, 1868 σ. 9.—*Γ. Μαζαράκη* συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀλεξανδρ. Ἐκκλησίας ὡς ἀνωτ. σ. 108, 110 114, 117, 124, 138, 139,152,156,158.—*Β. Μυστακίδου* Germano-Græca ἐν *Ν. Ποιμένι* Δ' (1922) σ. 407, 435, 454, 457, 467, 474.—*Δελτίον* ἐθν. καὶ ἱστορ. Α' 31, 65-69, ἔνθα καὶ *Θρῆνος εἰς τὸν ΚΠόλεως πατριάρχην Ἱερεμίαν Β'*, ἀνεπίγραφος, ἀνήκων δὲ πάντως εἰς Μελέτιον τὸν Πηγᾶν Ι' 486.—**N. Iorga** Docum. priv. ὡς ἀνωτ. σ. 83. — **Ph. Meyer**, die theol. litterature der griechischen Kirche in 16 Jahr. Leipzig 1899, σ. 4, 9, 34, 76, 78, 87, 92 130, 157, 163, 165, 167.—*Τοῦ αὐτοῦ* die Haupturkunden für die geschichte der athosklöster. Leipzig 1894 σ. 215. —*Ἀρχ. Χρυσ. Παπαδοπούλου* αἱ ὀρθόδ. Ἐκκλησίαι Σερβίας καὶ Ρουμανίας. Ἱεροσόλυμα 1923 σ. 74.—*Σπυρ. Κ. Παπαγεωργίου* ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Κερκύρας. Κέρκυρα 1930 σ. 60, 98.—Λεξικὸν *Σ. Βουτυρᾶ* Β' σ. 1443. — **Byzant. Zeitschr.** VIII σ. 343, 393, 394, 395, 398, 414, 666, 686, 691.—**W. Regel** Analecta κλπ. ὡς ἀνωτ. σ. 87, 97, 99, 105, 108. — **Fabricii** bibliotheca græca XI σ. 639 ἔκδ. Ἀρλεσίου. — Revue des études grecques, Paris, XI 509. — Τόμος Ἀγάπης *Δοσιθέου Ἱεροσολύμων* σ. 538, 547.—*Τοῦ αὐτοῦ* Νομ. Συναγωγὴ 273, 333, 349, 350.—**Crucii** Annales Suevici σ. 755, 767, 809, 830.—*Α. Π. Κεραμέως* ἀνέκδοτα ἑλληνικὰ ΚΠολις 1884 σ. 71-75.—*Τοῦ αὐτοῦ* ἀνάλεκτα ἱεροσολ. σταχυολ. Β' 270, 298, 493, Δ' 81.—*Τοῦ αὐτοῦ* ἱεροσολ. βιβλ. Α' 209, 296, 334, 338, 443, Β' 91, 96 518, 556, Γ' 231, Δ' 4, 200, 217, 302, 320, 363, 369, 372.—Ἡ ἱ. μονὴ Εἰκοσιφοιν. ὑπὸ *Α. Δ. Μ.* ὡς ἀνωτ. σ. 34, 42.—*Ἐμμ. Κρητικίδου* περίβασις κλπ. ὡς ἀνωτ. σ. 70, 97, 98.— *Ἰ Βελούδου* ἑλλήνων ὀρθ. ἀποικία ἐν Βενετίᾳ 1872, σ. 66.— *Τοῦ αὐτοῦ* Χρυσόβουλλα καὶ γράμματα κλπ. Βενετία 1873. σ. 1, 20 — **V. Langlois**, Mont Athos. Paris. 1867. σ. 44, 61.

(Ἕπεται συνέχεια).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ.

Αἱ ἐπὶ ταῖς ἁγίαις ἑορταῖς τοῦ Πάσχα διακοπεῖσαι συνοδικαὶ ἐργασίαι ἐπανελήφθησαν ἀπὸ τῆς 17 παρόντος μηνός.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἀντηλλάγησαν μεταξὺ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἁγίων Συνοδικῶν θερμαὶ εὐχετήριοι προσφωνήσεις.

ΠΑΣΧΑΛΙΟΙ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ.

Τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς Διακαινησίμου Ἑβδομάδος ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀντεπεσκέφθη τοὺς ἐνταῦθα Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας. Διὰ Πατριαρχικῶν δὲ Γραμμάτων ἀπεδόθησαν οἱ πασχάλιοι χαιρετισμοὶ τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Θρόνου. Τὸν Σχολάρχην τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τὸν Καθηγητικὸν αὐτῆς Σύλλογον, καὶ τὰς Ἐφοροεπιτροπὰς τῶν ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀντεπεσκέφθη ὁ Πανοσιολογιώτατος Μέγας Ἀρχιδιάκονος Γρηγόριος καὶ ὁ Πανοσιολογιώτατος Δευτερεύων Μάξιμος.

ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

Ἐπὶ τῷ Πάσχα τῶν Ἀρμενίων ἐπεσκέφθη τὴν Α. Μακαριότητα τὸν Ἀρμένιον Πατριάρχην ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Μητροπολίτης Λαοδικείας Δωρόθεος.

Ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ Πάσχα ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐκ μέρους τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου τῶν Ἀρμενίων ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Kévork Arslanian, τέως Τοποτηρητὴς τοῦ Ἀρμενικοῦ Πατριαρχείου.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΙΜΒΡΟΥ.

— Ἐπανελθὼν ἐκ τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ τῇ 15ῃ παρόντος μηνὸς ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Σεβ. Μητροπολίτης Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰάκωβος ἀνέλαβεν ἀπὸ τῆς 17ης τοῦ μηνὸς τὰ συνοδικὰ καθήκοντα αὐτοῦ.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχαιρέτησεν ἐπὶ Συνόδου ἐν προσφωνήσει τὴν Α. Σε-

βασμιότητα, ἥτις ἐξέφρασεν ἐπὶ τούτῳ θερμὰς εὐχαριστίας, καὶ ἐπεκαλέσθη τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου εἰς ἐνίσχυσιν αὐτῆς.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΣΚΕΥΟΦΥΛΑΚΙΟΝ.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰάκωβος ἐκόμισεν ἐκ τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ προσέφερεν εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Σκευοφυλάκιον ἀντιμήνσιόν τι τοῦ 1784, ὡς καὶ δύο τριπτύχους παλαιὰς εἰκόνας. Τῇ Α. Σεβασμιότητι ἐξεφράσθησαν αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΗΛΥΒΡΙΑΣ.

Ἀπὸ μηνῶν ἀσθενῶν νοσηλεύεται ἐν τοῖς Νοσοκομείοις Βαλουκλῆ ὁ Μητροπολίτης Σηλυβρίας Εὐγένιος. Ἡ ὑγεία τῆς Α. Σεβασμιότητος συνεπείᾳ τελευταίως παρουσιασθείσης πνευμονικῆς συμφορήσεως ἐπεδεινώθη.

Τὴν ἀσθένειαν τῆς Α. Σεβασμιότητος μετὰ θερμοῦ ἐνδιαφέροντος παρακολουθοῦν ἡ Α. Θ. Παναγιότης καὶ ἡ Ἁγία καὶ Ἱ. Σύνοδος, ἐξ ὀνόματος δ' αὐτῶν ἐπανειλημμένως ἐπεσκέφθη τὴν Α. Σεβασμιότητα ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Ἀδαμάντιος Κασαπίδης.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, τοῦ τροπαιοφόρου, ἐτελέσθη, κατὰ τὰ καθιερωμένα, ἐν τῷ ἑορτάζοντι πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἡ Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ λειτουργία, καθ' ἣν ἰδιαιτέρως ἐμνημονεύθη, ἡ ἐν Ἀμερικῇ εὐσεβὴς ὁμογένεια.

Ἐπὶ τούτῳ ἀπεστάλη τῷ Σεβασμιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀμερικῆς Ἀθηναγόρᾳ τὸ ἀκόλουθον Πατριαρχικὸν τηλεγράφημα:

Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηναγόραν. Νέαν Ὑόρκην.

Ἐπιτελέσαντες θείαν μυσταγωγίαν συνοδικῶς ὑπὲρ εὐσεβοῦς αὐτόθι πληρώματος, ἀπονέμομεν καὶ διὰ παρόντος εὐχάς, εὐλογίας Μητρὸς Ἐκκλησίας.

23/4/934 Πατριάρχης ΦΩΤΙΟΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ἐν τῷ τεύχει τῆς «Ὀρθοδοξίας» τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἀνεγράφησαν τὰ κατὰ τὴν ἐνθρόνισιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μ/λίτου Κρήτης Τιμοθέου.

Εἰς ἀπάντησιν τῶν ληφθέντων καὶ δημοσιευθέντων σχετικῶν τηλεγραφημάτων τῆς Α. Σεβασμιότητος, ὡς καὶ τῆς ἐκλεγείσης Λαϊκῆς αὐτόθι ἐπὶ τῆς ἐνθρονίσεως Ἐπιτροπῆς, διεβιβάσθησαν τὰ κάτωθι τηλεγραφήματα :

Μητροπολίτην Τιμόθεον. Ἡράκλειον Κρήτης.

Μήτηρ Ἐκκλησία χαρᾷ ἐνωτισθεῖσα πανηγυρικὴν ἐγκαθίδρυσιν ὑμετέρας Ἱερότητος συγχαίρει αὐτῇ καὶ

εὐσεβεῖ πληρώματι, εὐχομένη εὐλογημένην ἀπὸ Θεοῦ ποιμαντορίαν.

31/3/934 Πατριάρχης ΦΩΤΙΟΣ

Λαϊκὴν Ἐπιτροπὴν Ἐνθρονίσεως, Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἡράκλειον

Αἰσθήματα ἀγάπης, τιμῆς, εὐσεβοῦς πληρώματος πρὸς νέον ποιμενάρχην συγκινοῦσι Μητέρα Ἐκκλησίαν, συγχαίρουσαν, εὐλογοῦσαν. Χάρις Κυρίου ἐπὶ πάντας.

31/3/934 Πατριάρχης ΦΩΤΙΟΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΙΤΡΟΥΣ

Ἐπὶ τῇ ἀποκαταστάσει τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κίτρους καὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου Μητροπολίτου αὐτῆς Κωνσταντίνου, περὶ ὧν ἀμφοτέρων ἔγραψεν ἡ «Ὀρθοδοξία» ἐν τῷ τεύχει τοῦ παρελθόντος μηνός, ἡ Ἐπαρχία διεβίβασε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς διὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις Πατριαρχικοῦ Ἀποκρισιαρίου Σεβ. Μητροπολίτου Τραπεζοῦντος Χρυσάνθου.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ὁ κ. Σεραφεὶμ Κανούτας, Δικηγόρος, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἀνεμίχθη εἰς τὸ ἐν Ἀμερικῇ πραξικόπημα τοῦ καθῃρημένου Χριστοφόρου Κοντογεώργου (Βλ.«Ὀρθοδοξία» 1934 σελ. 97-101) ἀνηνέχθη πρὸς τὴν Α.Θ. Παναγιότητα μετὰ πολλῆς εὐλαβείας διαβεβαιῶν Αὐτὴν περὶ τῆς νομιμοφροσύνης του καὶ δηλῶν ὅτι οὐδέποτε διενοήθη νὰ θίξῃ τὴν Ἐκκλησίαν, ὑπὲρ ἧς καὶ τῶν ζητημάτων αὐτῆς πάντοτε εἰλικρινῶς καὶ εὐσεβοφρόνως ἐνδιεφέρθη καὶ εἰργάσθη, καὶ ὅτι πάντως πρόκειται περὶ παρεξηγήσεως, ὅπερ μετὰ πολλῆς τῆς εὐχαριστήσεως ἀναγράφομεν. ἐπανορθοῦντες τὰ γραφέντα.

ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΑ

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἑώρτασαν τὴν ἑορτὴν τοῦ ὀνόματος αὐτῶν οἱ ἐκ τῶν Σεβ. ἁγίων Συνοδικῶν Μ/ται Προύσης Νικόδημος καὶ Πριγκηποννήσων Θωμᾶς. Τὰς αὐτῶ Σεβασμιότητας ἰδιαιτέρως συνεχάρη ἡ Α. Θ. Παναγιότης. Ὁμοίως διεβιβάσθησαν αἱ Πατριαρχικαὶ εὐχαὶ καὶ τὰ συγχαρητήρια καὶ πρὸς τοὺς ἑορτάσαντας Σεβ. Μητροπολίτας Σισανίου καὶ Σιατίστης Διόδωρον, Παραμυθίας Γεώργιον καὶ Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους Σωκράτη.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Τὴν Α.Θ.Παναγιότητα ἐπεσκέφθησαν κατὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον, ἐκτὸς τοῦ Ἐξοχωτάτου Ὑπουργοῦ τῆς Γιουγοσλαυΐας κ. Β, Γέφτιτς, περὶ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ ὁποίου γίνεται λόγος ἐν σελ. 161 τοῦ παρόντος τεύχους, καὶ τῶν κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Ἀναστάσεως προσελθόντων, καὶ οἱ ἑξῆς:

— Ὁ Chang Nai-yen, ἔκτακτος ἀπεσταλμένος καὶ Πρεσβευτὴς τῆς Κίνας ἐν Βελγίῳ, περιοδεύων τὰς διαφόρους χώρας τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Εὐρώπης.

— Ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Οὐγγαρίας Δωρ. Junkersh Arnothy.

—Ὁ Sir Henry Lunn, Διευθυντὴς τῶν «Ἐκκλησιαστικῶν Καιρῶν» τοῦ Λονδίνου, μετὰ τοῦ Canon τῆς Μάλτας Rev. W. A. Wigram.

—Ὁ κ. Π. Βιζουκίδης, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

—Ὁ κ. Γ. Τριανταφυλλίδης τμηματάρχης τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος.

—Ὁ κ. Γεώργιος Β. Παμπούκας, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου τῆς Γεωργίας Ἑλλάδος.

—Ὁ κ. Γεώργιος Στ. Παπαγεωργίου, μεγαλοβιομήχανος τῆς Ἑλλάδος.

—Ἡ Ἀθλητικὴ ὁμὰς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

—Ὁ κ. Τηλέμαχος Μακτός, βοηθὸς Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξετερικῶν τῆς Ἀμερικῆς.

—Ὁ Δόκτωρ D. A. Davis, Γεν. Γραμματεὺς τῆς Χριστιανικῆς Ἑνώσεως τῶν Νέων, προερχόμενος ἐκ Γενεύης.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΤΜΟΥ

Καθαίρεσις.

Διαβιβασθείσης τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πάτμου αἰτήσεως σχετικῆς τοῦ ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς Ἱεροδιακόνου Χριστοδούλου Καλογιάννη καταμαρτυροῦντος τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀναξιότητα ἵνα φέρῃ περαιτέρω τὸ ἱερὸν σχῆμα καὶ ἀνταποκρίνηται εἰς τὰς ὑποχρεώσεως αὐτοῦ καὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν ταύτην τοῦ εἰρημένου, ὡς καὶ τὴν σχετικὴν ὑπὲρ τῆς καθαιρέσεως αὐτοῦ γνώμην τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. κανονικῶς προέβη εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τῆς Ἱερωσύνης καὶ τοῦ μοναχικοῦ σχήματος καθαίρεσιν τοῦ εἰρημένου ἱεροδιακόνου Χριστοδούλου Καλλογιάννη ἐπαναγαγοῦσα αὐτὸν εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

Ἡ ὡς ἄνω περὶ τοῦ καθαιρεθέντος Συνοδικὴ ἀπόφασις ἀνεκοινώθη τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Πάτμου, διὰ τὰ περαιτέρω.

Η ΤΕΛΕΤΑΡΧΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ.

Ἡ τελεταρχικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἑσπερ. τῆς Ἀναστάσεως ἀπετελέσθη ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβ. Μ/λίτου Λαοδικείας Δωροθέου ἐκ τῶν κ.κ. Σπ. Κωνσταντινίδου, Α' Διερμηνέως τῶν Πατριαρχείων, Ε. Μαυρίδου, Διευθυντοῦ τοῦ Τουρκικοῦ Γραφείου τῶν Πατριαρχείων, Θ. Νάτσινα, Διευθυντοῦ τοῦ Κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου Πέραν, Ἀ. Ἰατροπούλου, Καθηγητοῦ, Ν. Καλαμαρτζῆ, Καθηγητοῦ, Τ. Βακαλοπούλου, Ἰ. Μαλλινοπούλου, Τ. Μαρίνου, Ἀ. Σταματιάδου, Κ. Σαριδάκη, Ἀ. Δημητρακοπούλου, Ἐ. Ἀγγελίδου, Στ. Ζερβοπούλου, Γ. Μαϊοπούλου, Γ. Κοντογιάννη, Χ. Ἁγνιάδου, Π. Γεωργιάδου, Γ. Βασιλειάδου, Ἀ. Ἀναστασιάδου, Ἰ. Σκευοφύλακος, Γρ. Μαυρίδου, Μιχ. Τσαγγοπούλου, Β. Χατζηγιάννη, Γ. Χατζοπούλου, καὶ τριάκοντα μαθητῶν ὡς βοηθητικῶν μελῶν, ἤτοι δέκα τελειοφοίτων τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, δέκα τελειοφοίτων τοῦ Ζωγραφείου Γυμνασίου καὶ δέκα τελειοφοίτων τῆς Ροβερτείου Σχολῆς.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΛΟΓΓΟΒΑΡΔΑΣ

Περὶ τὰ τέλη τοῦ παρόντος μηνὸς ἀφίχθη ἐνταῦθα καὶ φιλοξενεῖται ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὁ ἡγούμενος τῆς ἐν Πάρῳ ἱ. Μονῆς Λογγοβάρδας κ. Φιλόθεος.